

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošlj., na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petivrsti (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 133.

Volilna preosnova.

Dunaj, 27. sept.

Zadnje dni je odsek za volilno preosnovo rešil nepričakovano veliko paragrafov. Danes dopoldne se je odsek bavil že s § 36. Pri tej priliki so Poljaki zahtevali za Galicijo nadomestne poslance. Odsek se je namreč sprijaznil s poljsko zahtevo, da se za Galicijo dovolijo poročni zistem, po katerem dobi tudi določena manjšina volilcev svojega poslanca. Ker je pa mogoče, da ta zastopnik manjšine iz kateregakoli razloga odloži mandat ali umrje, bila bi manjšina do bodočih volitev brez zastopnika; ako pa bi se razpisala nadomestna volitev, bi večina izbrala poslanca iz svoje srede in ne iz manjšine. Zato je predlagal dr. Starzynski, naj volilci enega okraja ob enem volijo poslanca in njegovega slučajnega namestnika. Ta predlog je obveljal s potrebnimi premembami v ostalih paragrafi. Dosledno se bo moral popolniti tudi § 18. drž. tem. zak. o drž. zboru. V Galiciji bode po novem načrtu 36 volilnih okrajev, ki bodo volili po dva poslanca; v 10 okrajev pridejo v poštev Rusini.

Danes popoldne je v odseku na vrsti § 40, to je zadnji paragraf volilne reforme. Jutri ni seje zaradi češkega praznika sv. Vavla. V ponedeljek pride na vrsto odložen § 5., pri katerem bode poslanec dr. Tollinger zahteval pluralni volilni red. Predlagati hoče baje, da dobi po dva glasa: 1. Vsak oženjen mož, ki je star 35 let in ima vsaj enega otroka; 2. vsakteri, ki je dovršil vsaj srednje šole. Za ta predlog, ki naj bi vstvaril nov privilegij, vtegnejo glasovati le trije člani kat. centra, trije Vsenemci in štirje veleposestniki. Ako bode potrebno, pojasniti hočemo hibe, nedostatke in očitne nedoslednosti pluralnega volilnega reda. Imajo ga sedaj edino le v Belgiji, a tudi tu ga odpravijo v najbližnjem času.

Kakor vse kaže, splava protivnikom volilne preosnove upanje, da se nove volitve vrše še po starem redu. Do 30. prosinca sicer ni daleč, toda državni zbor more tudi v tej kratki dobi spraviti volilno preosnovo pod streho. Razni slučajni seveda niso izključeni. Tistim pa, ki žele, da bi se nove volitve bodočo spomlad vršile po starem redu, bodi povedano: Ako sedaj drž. zbor ne reši volilne preosnove, bodo delavske množice po mestih

in industrijskih krajih napravile take razmere, kakor so danes v Rusiji. In naša država je že danes podobna ognjeniku, v katerem buče in šume uničujoče sile. Dalje je pribito, da bi se nova zbornica morala takoj zopet baviti z volilno preosnovo. Razmerje strank bi bilo isto, torej tudi volilna preosnova ne bistveno boljša od sedanje. Torej bi imeli brez vsacega vidnega uspeha le nečuvne boje pri novih volitvah in ogromne troške. To vedo vse stranke, to je znano vladi, in zato se boje obstrukcije proti volilni reformi tudi tisti poslanci, ki niso njeni prijatelji. Ako pa obvelja sedanjí načrt, bode ga mogoče že v doglednem času izboljšati. Zato pa je sklenila »Slovanska zveza«, da se naj njeni člani v odseku z vso odločnostjo upro napovedanemu predlogu, ki zahteva dvetretjinsko večino za bodočo razdelitev volilnih okrajev. Slovani, osobito Jugoslovani bi mogli le v tem slučaju glasovati za dvetretjinsko večino, ko bi bil sedanjí načrt v vsakem oziru popolen, to je, v narodnem pogledu povsem pravičen. Sedanjí sklep v odseku so bili storjeni ali potom kompromisa med strankami, ali pa vsled preglasovanja, kar velja ravno glede Koroške in Štajerske.

Deželna avtonomija.

Ko so Poljaki v odseku sprožili vprašanje glede dež. avtonomije, upali so protivniki volilne preosnove, da boj med avtonomisti in centralisti saj za nekaj časa prepreči volilno preosnovo. Posebno nemški centralisti so izprva ropotali proti poljskemu predlogu. Toda vzdignili so več prahu, nego je trebalo. Sinoči je pododsek tudi to vprašanje spravi v pravi tir.

Češki poslanec dr. Začek je priporočal najširšo deželno avtonomijo, dr. Vogler in Kienmann sta pobijala vse predloge. Dr. Herold je kot Vsenemec zahteval samostojnost Galicije. Dr. Tollinger je predlagal, naj se preje vprašajo posamezni deželni zbori, oz. deželni odbori, kako naj se omeji delokrog med državo in deželnimi zbori. Dr. Šusteršič je izjavil, da Jugoslovani vobče pozdravljajo širšo deželno avtonomijo. Toda tega vprašanja ne more rešiti sedanjí državni zbor. Tudi mora naglašati, da je širša deželna avtonomija v najtesnejši zvezi z varstvom narodnih manjšin. Zato mora ugovarjati, da bi se o tem velevažnem vprašanju razpravljalo v zadnjem trenutku, takorekoč na vrat na nos.

Ministrski predsednik baron Beck je govoril proti Tollingerjevemu predlogu.

Dr. Gessmann je mnenja, da se sedaj ne more govoriti o premembni ustave, pač pa je mogoče deloma ustreči Poljakom z naslednjima resolucijama:

1. Vlada naj se drži načela, da kazensko pravosodje in zakonodajstvo v policijsko-kazenskih in civilnopravnih vprašanjih v toliko spada v delokrog deželnih zborov, v kolikor ne nasprotujejo načelnim določbam civilnega kazenskega in policijsko kazenskega prava.

2. Vlada naj pri organizaciji upravnih oblastev upošteva zakonodajski delokrog dež. zborov glede organizacije avtonomne uprave.

Na mesto te druge resolucije je predlagal dr. Starzynski:

»Glede na to, da ni jasno v zakonu, v koliko imajo deželni zbori pravico sodelovati pri organizaciji upravnih oblastev, naj vlada v vseh zakonskih načrtih glede organizacije drž. upravnih oblastev vpošteva delokrog dež. zborov v toliki meri, v kolikor to zahteva tudi organizacija avtonomne uprave.«

Prva resolucija Gessmannova je obveljala s 6 proti 3 glasom; resolucija Starzynskega in dr. Tollingerja sta obveljali s 5 proti 4 glasovom.

Dalje je obveljala s 6 proti 3 glasovom resolucija Starzynskega, ki obširno našteva vprašanja deželne kulture, ki naj bi se izročila deželnim zborom. S 6 proti 3 glasovom pa je bil odklonjen predlog češkega poslanca Sajferta, naj bi se deželnim zborom prepustila ureditev ljudskih in srednjih šol ter jezikovno vprašanje v uradih.

Pismo iz Poljske.

Naš poljski dopisnik nam piše:

Tri sile vladajo sedaj na Ruskem: vlada, revolucija in banditizem. Vlada je pa zopet razdeljena na dvoje, v javni in postavni vladi se nahaja namreč še druga, tajna vlada, ki se opira na policijo, del uradništva in črne stotnije. Radi tega vedna neodločnost in nestanovitnost pri ruski vladi, vedno se čuti, da delujejo v nji neke sile, katerih nesrečni učinki se vidijo, zlobno delujoča moč se čuti, a katerih izvora in struje, se ne ve.

Revolucija je za zdaj potihnila, toda ni opešala. Seveda, ona divje neugnana in nerazsodna sila, ki je gnala v začetku revolucije v celo vrsto včasih jako nepremišljenih in

nerazsodnih štrajkov, se je pomirila, misli so se streznile, toda revolucija še obstoji, bolj organizirana, kot kedaj popred. Čez 14 dni izbruhnejo veliki kmečki upori, delavci se pripravljajo in propaganda med vojaštvom se nadaljuje.

Sila izpodbija silo, kri vpije po krvi. — Terorizem vlade, njena sila in brezpravje je izzvalo terorizem revolucije. Na nagačke, ječe, Sibirijo, vešala in kroglice vladnih organov, s katerimi se je vladalo na Ruskem od pantiveka, dvignila se je revolucija in odgovorila z bombami in revolverji. Teror na teror, na teror od zgoraj odgovorilo se je s terorjem od spodaj. Tu se je spet pokazalo, da je edino pravo in mogoče sredstvo, obnoviti svet in izliti teror sile in brezpravja ono, katero je zalilo krščanstvo. Kri vpije po krvi! Še predno je revolucija premagala vlado, že se je rodila iz nje nova, krvava sila, teror banditizma. Po mnogih ruskih mestih je zdaj banditizem prvi sila, pred katero trepetava vlada in revolucija. Iz monsuma revolucije se je izcimil banditizem, — čisto navadno poulično roparstvo — in zoper banditizem ljudstva postavlja vlada banditizem vojaštva. Poulični in hišni roparski napadi in umori so zdaj, zlasti v kraljestvu Poljskem, tako na dnevnem redu, da so živci tudi najbolj občutljivih ljudi postali že čisto neobčutni za vse grozote. Časopisi so vsak dan polni novic o raznih napadih, ropih in umorih, a to je le majhen del tega, kar se stori. Vse poročati, bi bilo predolgočasno, ker je en slučaj družemu podoben, kot krajcar krajcarju.

Tu je vdrlo zvečer nekaj z revolverji oboroženih oseb v trgovino, obstopilo trgovca in zahtevalo gotovo vsoto. Ko so jo prejeli, s dali pobotnico s pečatom: »Odbor anarhistov-komunistov«. Toda taka navadno s slabo pisavo in napačnim pravišjem sestavljena pobotnica nikakor ne vpravi domačina, da ne bi ga drugega dne posetil drug odbor »komunistov-anarhistov«. Tam so vdrli roparji na pošto in pobrali nekaj tisočakov, druge zopet napadli železnico i. t. d. Po storjenem delu izginejo navadno brez sledu.

A, kaj dela policija? — Proti njim nič. Je sama na sebi nesposobna, premalo je izobrazena, navaden policist je človek, ki ne zna ne brati ne pisati, dalje ima sama pred roparji pošten strah in čisto je gotovo tudi z roparji v zvezi. Pri slučajih, kot je bil na primer znani milijonski rop v peterburški banki, kjer so roparji zvečer z mrakom prišli, zaprli vsa vrata, naložili vsem uradnikom molčanje, potem pa nekaj ur »delali«, to je pobirali iz blagajnic, med tem, ko je bilo na ulici polno ljudi, in po storjenem »delu« spet mirno odšli — v takem slučaju mora vsak razsoden človek misliti, da policija nalašč ni hotela priti blizu!

Zoper terorizem banditov, postavila je vlada banditizem vojaščine. V časopisih se bere, da je po nekaterih mestih vlada naložila

LISTEK.

Sotera.

Povest, spisana po poročilih mučencev.
Anton de Vaal, poslov. Lavričev.
(Dalje.)

»Kako vendar govoriš, ljubo dete«, odvrne starejša, »biti moramo pač vsi pripravljeni vsak dan na slavo mučeniške krone. Jaz vem, sladka mi Sotera, kako trdno boš ti spoznavala ime Jezusovo. Toda v tihí samoti tvoje palače, na oni strani Tibere, te ne opazijo cesarski ogleduhi.«

»Kako hočem zahvaliti svojega nebeškega ženina«, govori Sotera, »ako bi me pri poroki ovenčal z vencem rdečih rož in rubinov mučeništva!«

Nadaljne besede ni mogel Ambrozij več razumeti, ker sta odšli obe osebi svojo pot naprej. Toda prepričal se je s tem, da je Sotera kristijana.

Neka tajna groza obide sedaj tribuna, ko stoji sredi med grobovi, ne da bi kraj poznal. Kot vojak je izkušal ohraniti ravnodušje in začne korakati proti izhodu.

Toda fosor je bil šel proti koncu tako hitro, da ni mogel Ambrozij več delati znamenja in sedaj se niti napisov ne more spomniti, —

že pri prvem križpotu ostane, ne vedoč, kam bi krenil.

Šel je v hodnik, ki se mu je zdel pravi, toda kmalu vidi, da je zasut. Nato se obrne v nasprotno smer; tudi tam se je prepričal, da ne gre prav.

Ambrozij se ustavi nekaj časa in si upre roko ob čelo. Potem se zopet napoti dalje in si zaklanjuje hodnike, v katerih je že bil. Čez neznamito časa napake v veseljem nagrobne napise na obeh straneh.

Toda kaj bo sedaj, ko je sveča že skoraj dogorela? S strahom misli na trenutek, ko bo stal v črni temi sredi grobne tišine.

Sedaj mu pride na misel, kar mu je pravila dojenica v otročjih letih o čarodejstvu kristijanov. Samota kroginkrog in sredi mrtvih, to mu je krčilo bolj prsa, kakor zaduhel zrak, ki se je nahajal v teh rovih. Njegov pogum je upadal; kurja polt mu oblije čelo in njegova kolena se mu prično tresti, da se je moral za nekaj trenutkov nasloniti ob steno.

»Ha, ha«, godrnja, »ali moram tu umreti ko kak pes?«

Ko je tako zrl pred-se, obstane njegov pogled na napisu nekega kamna; nehoti prebere besede:

COELI TIBI PATENT VIVES IN PACE.

»Nebesa so ti odprta. Živel bodeš v miru.«

Zraven je stal na nagrobni kamnu nekega otroka napis:

VICTOR DVLCIS ANIMA INNOCENS VIVAS INTER SANCTOS ET IVSTOS ET IN ORATIONIBVS TVIS PETAS PRO NOBIS.

»Viktor, sladka, nedolžna duša, živi med svetimi in pravičnimi in v svojih molitvah prosi za nas!«

Ta mir mrtvih, in njegov smrtni strah — ta zveza med živečimi in mrtvimi, in on živ ločen od vseh živečih sredi med mrtvimi!

Nato zapazi pri nekem grobu svetilko iz ilovice; gre tja in vidi v svoje veliko veselje, da je do polovice polnjena z oljem. Prižge tedaj s koncem sveče steno svetilke in nadaljuje svoje potovanje iznova, počasi in previdno, da mu lučca ne ugasne.

Sedaj zagleda vedno pogostejše kameenje, katere si je bil ohranil v spominu; ti so ga prepričali, da se bliža izhodu. To ženski podoba z jagnjetom pri njenih nogah je zapazil poprej takoj v prvih hodnikih; sedaj nekoliko premišljuje pomen podobe. Prav tako je videl popreje dva goloba, ki sta kavala grozdje. In sedaj mora biti, bodi bogovom hvala, že blizu vhoda; kajti ta starček s krotkim ptičem je bila prva podoba, katero je bil zazrl. (Predstavljala je Noeta v barki, ko mu ptič prinese oljki novejico.)

»Kolika sreča«, si misli Ambrozij, ko za-

gleda lestvo, ki pelje iz globine, »da mi je ni oni ničvednež vzel!«

Kako prosto je zadihal, ko zagleda v daljavi dnevno svetlobo.

Drugeče pa ne zapazi ne tu, ne zunaj kekega človeka; povsod je vladala grobna tišina. Solnce je stalo že precej nad albanskimi gorami in razlivalo svoje oživljajoče žarke po zimski naravi.

Ko je Ambrozij krenil proti apijski cesti, zapazi na nasprotni strani na neki višini pastirja, kateri je pasel krave.

Mladi tribun takoj spozna vodnika, ki ga je tako sramotno zvodil za nos. Kako rad bi šel nad njega in mu to povrnil, da mu nista branila psa, katera sta stala pri pastirju.

Na potu v mesto prevdarja Ambrozij, kaj naj stori. Svoj namen nikakor ni dosegel. Edino, kar je zvedel, je bila gotovost, da je Sotera kristijana. Besede, katere je ona govorila svoji prijateljici, so mu bile nejasne.

Po dolgem prevdaranju mu pride popolnoma nova misel v glavo: glavni zadržek se zdi Soteri zveza med kristijanko in častivcem bogov. Da bi postal vsled mladenke kristijan, to je bilo vsekakor nemogoče; še misel na to se ni porodila v Ambrozijevi glavi. Kaj pa, ako bi Soteri zagotovil neomejeno svobodo, naj časti Kristusa po svoji volji.

Ambrozij se je oprijel z obema rokama te

vojaščini vršiti policijsko službo, kakor na primer v Varšavi. To se bere jako nedolžno, stvar je pa čisto drugačna v resnici, namreč takšna-le: Da bi izbila tla revolucionni propagandi pri vojaščini in pridobila vojake zase, dovoli jim, da smejo zapreti prebivalce. Vojaki hodijo po cestah, srečajo lepše oblečene prebivalce, jih urno obstopijo, rekoč da jih morejo preiskati, če ne nosijo pri sebi kakšnih bomb, poberejo iz žepov denarnice, iz ušes uhane, z rok zapestnice, prstane i. t. d. in gredo dalje.

Banditizma se vlada ne boji, obratno, ga še podpira, ker dokler vlada banditizem, ima vedno izgovor, da vzdržuje obsedno stanje in zadržuje konstitucijo. Absolutizma na Ruskem ne bodo premagali mestna revolucija, delavski štrajki, dijaški nemiri, banditizem in podobni pojavi, ampak padel bo na dveh drugih vzrokih: 1. kmečko agrarno vprašanje, 2. finančni polom. Ko bo žetev končana, se bo dvignil kmet na novo in agrarna vprašanja vlada ne bo mogla rešiti, ne zadaviti. In ruska vlada stoji pred finančnim polomom, ki je neizogiben. Ze sedaj ne more dobiti vlada nobenega zunanjega posojila več, sedaj išče posojila na osebno jamstvo carjevo. Toda to je mogoče samo enkrat. Kaj pa, ko se tega zmanjka? — Vlada ne bo mogla niti vojakov vzdrževati, morala jim bo torej povsod dovoliti, da »opravljajo policijsko službo.« Obupano prebivalstvo se bo seveda tedaj moralo braniti, in nastala bo prava domača vojska.

Za danes sem samo v nekaterih glavnih potezih zarisal položaj, v prihodnjih poročilih navajal bom posamezne dogodke.

VOLILNA REFORMA V ODSEKU.

Odsek za volilno reformo je včeraj popoldne rešil § 40. Odsek je odklonil predloge posl. Voglerja in Hrubyja za ustanovitev posebnih volilnih sodišč. Koncem seje je izjavil poslanec Schlegel (centrum), da bo v prihodnji seji predlagal, da se reasumira § 4. Predlagal bo volilno dolžnost. Prihodnja seja v ponedeljek 1. oktobra ob 3. uri popoldne.

V ministrskem predsedstvu se je včeraj vršilo daljše posvetovanje med ministri Pradejem, grofom Dzieduszyckim in Pacakom o spornih §§. glede pluralitete volilne pravice in volilne dolžnosti. Za oba ta dva predloga skoro gotovo ne bo dobiti večine. Drugače je z nemško zahtevo po dvetretinski večini, katero podpirajo tudi Poljaki, a se ji Čehi najodločneje upirajo. Posredovalni predlog, da bi dvetretinska večina veljala le za dve volilni dobi, Nemci odklanjajo. Na Čeha se pritiska, da bi ne izvajali posledic, ako bi bila dvetretinska večina sprejeta. Ta zadeva pride v odsek ž prihodnji teden na vrsto.

Vsekakor je skoro gotovo, da bo odsek za volilno reformo sredi oktobra svoje delo dokončal.

UBOGI VSENMENCI.

Vsenemci nimajo sreče v rajhu. Kolikokrat so jim že povedali Nemci v rajhu, h katerim jih tako žene srce, da bi najrajši zlezli pod prusko piketiravo, da jih ne marajo. In to na shodih in tudi po časopisju. Celo njihov malik ko je še živel, namreč Bismarck, jim je svetoval, naj ostanejo zvesti avstrijski Nemci. A zadnji čas jih je zopet obzmerjala berlinska »Kreuzzeitung«. Pripoveduje jim, kako bi bilo za Nemce nevarno, ako bi se raztegnila Velika Nemčija od Belta do Adrije, ki bi ne bila več nemška država, marveč bi dobila poleg treh milijonov Poljakov, s katerimi ima itak dovolj opravila, še do 10 milijonov avstrijskih Slovanov. Pove pa tudi končno avstrijskim vsenemskim veleizdajalcem da bi Lah, Francozi in Angleži pač ne trpeli da poleti nemški orel do Jadranskega morja.

TRST IN BISMARCK.

»Corriere de la Sera« v Rimu posvečuje članek spominu generala Türra, ki je nekoč posredoval med Viktorjem Emanuelom, cesarjem Francmom Jožefom in Bismarckom. Leta 1867 je nekoč Bismarck Türru rekel: »Ko bi Avstrija imela inteligentnega državniika, bi Trident in južno Tirolsko odstopila Italiji. No, to že poskrbi nekoč Nemčija.« —

misli; še danes jo mora obiskati in z njo govoriti.

Iz tega premišljevanja ga predrami dražjoč voz. Ko pogleda nani, zagleda zraven voznika že znanega šepca.

»Hej, gospod,« zakliče s prezirljivim nasmehom šepavi Krispin in vzdigne votlo bergljo, »kaj si pa iskal toliko časa v votlini, ali si odšel od svoje izvoljenke z dolgim nosom?«

Ambrozij se ugrizne v ustno in se naredi, kakor bi ta govor ne veljal njemu; toda grenko zasmehovanje ga je pa zelo užalostilo.

V bližini apijskih vrat ga je že dolgo čakal naročeni, zakriti voz, v katerega je naš častnik v suženjski obleki vstopil in se peljal domov.

III.

Še istega popoldne sta potrkala Ambrozij in njegov oče na vrata Soterine palače in sta želela govoriti z gospodično o neki nujni zadevi

Senator Avrelji Sempronij prične govoriti: »Odpusti, ljuba Sotera, da te še enkrat nadlegujem in sedaj v spremstvu svojega sina, upam pa, da naju bodeš sedaj voljnijeje zaslišala.«

»Vsekakor je drzno od mene,« nadaljuje mladi tribun, da ti predložim svojo snubitev

»Kaj pa Trst?« vpraša general Türr. »«Trst,« odgovori Bismarck, »to je pa druga stvar. Trst bo nemško pristanišče v Jadranskem morju.«

KONCENTRACIJA MORAVSKIH ČEHOV.

Po prizadevanju poslanca Začeka se bodo vršila v zbornici skupna posvetovanja čeških poslancev iz Moravske. Gre se za koncentracijo moravskih Čehov ob volitvah v državni zbor. V Brno skličejo zato v ponedeljek shod zaupnikov. Poslanec Stransky hoče, da se ne udeležijo njegova »ljudska stranka« tega shoda, kjer bi se morali pogajati s češko katoliško-narodno stranko. Pravi, da bo storil vse, da se njegovi somišljeniki shoda ne udeležijo. Poslanec Začek se bo, ne oziraje na to, pogajal s češko katoliško narodno stranko.

OGRSKI KATOLIŠKI SHOD.

Sklepno zborovanje shoda ogrskih katolikov je otvoril 26. sept. ob 11. uri dopoldne grof Ivan Zichy. Predaval je burno pozdravljan minister a latere grof Aladar Zichy o razmerju med delodajalci in uslužbenci. Povdarjal je, da ne gre dandanes samo zato, da ima delavec svoj kruh, ampak tudi za to, da se njegove pravice razširijo. Če se tako zgodi, bodo delavci podpirali tudi vlado in domovino. Nato so prebrali brzojavko kardinala Merry del Val, kjer papež navzoče blagoslavlja in se jim zahvaljuje na poklonu. Po kratkem govoru predsednikomem je bil shod zaključen.

KRALJ PETER O CARINSKEM SPORU Z AVSTRO-OGRSKO.

Nekemu poročevalcu londonskega lista »Standard« je rekel srbski kralj Peter o carinskem sporu z Avstro-Ogrsko nastopno: »Moja vlada se noče pokoriti nobeni inozemski vladi, ni avstrijski ni ruski, ampak hoče samo paziti na narodne interese srbske. Naš zemljepisni položaj in zgodovinska minolost našega naroda, ki si je zadobil neodvisnost brez evropske pomoči, nam dajeta zgodovinski misijo na Balkanu. Drago mi je videti, da moja država brez velike škode prenaša carinsko vojno z Avstro-Ogrsko, na katero smo bili prisiljeni brez svoje volje. Ta vojna nam bo gotovo končno mnogo koristila. Ob enem je kralj Peter rekel, da bi Srbija rada vsprejela angleški kapital, kjer bi našel ugodna tla.

KJE SE GODI JUDOM NAJBOLJE?

Francoz Viktor Bérard, prijatelj Grkov, je svojim čitateljem karakteriziral Solun takole: To ni ne grško, ne bolgarsko, ne srbsko, ampak judovsko mesto. V resnici je španskih Judov v Solunu 70.000 in tvorijo čez polovico vsega prebivalstva. Ti bi pod črno-zolto zastavo vživali vse drugačno obrambo, nego pod grško vlado in bi bili zvesti avstrijski podaniki. Ako bi se med njimi uvedel plebiscit, da se nai izjavijo, pod katero državo bi hoteli pripadati, bi vsi do zadnjega glasovali za Avstrijo. Torej mora biti Avstrija prava obljubljen dežela za Jude in mi se le čudimo, da judovski listi neprenehoma pišejo, da smo zaostali, netolerantni in srednjeveški. Ali ni vsa avstrijska javnost dovolj požidovljena?

PROTEST AMERIŠKIH SLOVAKOV PROTI MAŽAROM.

Baš ob času, ko se pripravljajo Mažari, zlasti izseljenci, na svečano odkritje Washingtonovega spomenika v svoji domači zemlji, so priredili ameriški Slovaki čudomočno manifestacijo. V Pernsylvaniji so priredili katoliški shod s silno veliko udeležbo. Navzočih je bilo na stotine Slovakov, zastopniki raznih slovaških listov so prirejali govore in istotako razni drugi dostojanstveniki. Duhovnik - Slovak Murgas je govoril sledeče: »Mi bežimo iz stare zemlje — mi bežimo pred hudobnim bratom Ezavom in iščemo varstva v Ameriki. Ali naj nam kdo zameri, če bolj čislamo zadnjo kakor prvega (Mažare)?« — Za Slovake zelo simpatično je govoril tudi angleški škof John Hoban. Neki drugi govornik je dejal, da je sedanja mažarska vlada docela nezmožna in ne more zadovoljiti niti Mažarov samih. Varuje samo Jude in v resnici ni več mažarska, ampak ju-

pred noge, ker si že mojega očeta odklonila. Toda poznam tvoj pomislek in zato sem prišel, da ti oznam popolno svobodo za opravljanje tvojih verskih dolžnosti. Ljubezen je je bog,« pristavi šaljivo, »ki prevlada vse bo-gove.«

»Nočem srečo svoje prostosti zamenjati z zvezo, ki mi je zoperna«, odgovori Sotera.

»Toda ti, plemenita Sotera, si pravila mojemu očetu o nekem drugem, kateremu si dala svoje srce. Vem, da si kristjana — zagotovo mi je to znano — in kot taka imaš vzore, ki privlačujejo tvoj duh nase in vežejo tvoje srce. Pa poglej, ali nimajo tega tudi druge krščanske deklice in vendar ne zasmehujejo sreče ljubezni! In čim lepše in plemenitejše je to, kar spoštuješ v svoji veri, tem lažje boš pridobila zato moža, kateri te ljubi z vso resnično ljubeznijo.«

»Ženin, ki sem si ga izvolila, mora imeti ne samo mojo dušo, ampak naj bom vsa njegova last. Noben duh zemeljske ljubezni ne sme orositi zrcala mojega srca, v katerem se zrcali njegova podoba; le on naj stanuje v hiši, katero si je izbral s svojo ljubeznijo.«

Sedaj prime zopet Sempronij za besedo in govori s pretečo resnostjo:

»Opomnim te, plemenita Sotera, da je božanstveni Dioklecijan izdal gotove prepovedi,

dovska. — Kongres je odločno obsojal krivično postopanje Mažarov s Slovaki in končno slovesno izjavil, da je podtikanje, češ, da nameravajo ameriški Slovaki odpasti od katoliške cerkve, kateri so zvesto udani, izmišljeno in skrajno malopridno.

ALBANCI NA POMOČ BOLGAROM.

Že tri dni se mudi docela na skrivaj v Sofiji albaneški pretendent Aladro Castriotti. To smatrajo za konec njegovega agitacijskega potovanja po Črni gori, Dalmaciji, Primorju in Srbiji. Castriotta pravi, da je pripravljen Bolgariji, če bi ta prišla v konflikt s Turčijo, pomagati s 50.000 možmi. To so njegove albaneške čete.

UPOR NA ANGLEŠKI LADJLI.

Na oklopni angleški križarici »Leviathan« se je uprla posadka. 60 mož so odpeljali na kopno in vojaško obsodili.

DEMONSTRACIJE PROTI KATOLIŠKI ORGANIZACIJI V RIMU.

Rim. Ker so katoličani zmagali pri raznih občinskih volitvah v zadnjem času in ker se utrjuje katoliška organizacija, so sklenile protikatoliške stranke, prestrašiti merodajne kroge v Rimu z veliko demonstracijo. Izdale so oklice, od katerih je bil oklic framasonskih lož tak, da ga je vlada zaplenila. Demonstracije so se polastili socialisti in anarhisti, ki so prinesli mnogo rdečih in črnih zastav. V sled tega so framasonske lože odstopile od demonstracije, ki se je ponesrečila, kajti zbornali so skupaj komaj 4000 oseb, večinoma radovednežev. V bližini Vatikana stražniki niso pustili demonsrirati.

ŠPANIJA.

Vojaške vaje so odgodili, da zaduše nemire karlistov. V Bilbao je nastal red.

UPOR NA KUBI.

Zmerna stranka je dosegla toliko, da se je osnovala komisija, ki se pogaja z uporniki. Kočljive zadeve morata rešiti vojni tajnik Taft in državni podtajnik Bacon. Zahteva, da uporniki prvi odlože orožje, je zmerna stranka opustila. Do tega sta pripravila zmerno stranko Taft in Bacon z odredbo, da v slučaju nadaljnih nerednosti proklamirajo Zedinjene države na Kubi vojaško vlado za toliko časa, dokler ne nastopi red.

ANARHISTINJO ZASAČILI V PETROVEM DVORCU.

V Petrovem dvorcu so prijeli neko damo, ki slovi kot huda anarhistka. Odvedli so jo v petersburško trdnjavo.

REVOLUCIONARJI V KRONSTADTU.

V Kronstadtu so zaprli 14 revolucionarjev, ki so imeli tiskarno, kjer so tiskali revolucionarne spise. — 100 pomorščakov 4. baterije čaka na odhod v Sibirijo.

SOCIALNODEMOKRAŠKI SHOD. — RESNICA O RUSIJI.

Na letošnjem socialnodemokraškem shodu v Manheimu je mrgolelo judov. Atrakcija shoda je bila judinja Roza Luxemburg, ki je šla na Rusko, da postane mučenica. Grozne pripovedi, ki so jih judovski listi razširjali o »onečašeni in mučeni« Spiridoni, so tako mikale Roza Luxemburg, da se je še ona na Ruskem dala zapreti »za svobodo«. Njena želja po mučeništvu se ni izpolnila, ker se ji v zaporu ni zgodilo prav nič žalega. Roza se nasproti hvali, da je prebila v Rusiji »najsrečnejše dni svojega življenja.« Bila je kar žalostna, ko so jo »per šub« odrinili na Nemško in nemška diplomacija jo je še bolj razžalila, ker ni smatrala za vredno, da bi zaradi odgona Roze Luxemburg začela kako mednarodno akcijo.

Zbor je sklenil resolucijo, v kateri izreka svoje priznanje ruskemu proletariatu in protestira proti temu, da nemška vlada ruski vladi pomaga.

Interesantno Roza je najtopleje pozdravljala predsednik shodu, judovski tovarnar Singer, ki se je povzpel celo do slavospeva in jud Stadhagen se je tako navdušil, da jo je poljubil. Zastopnik ruskih socialistov je bil seveda jud in tudi francoska socialna demokracija ni mogla ukreniti bolje, nego da je poslala

ki se tičejo tudi tebe. Nudim ti varstvo pred temi: v hiši mojega sina kot soproga tribuna Avrelia Ambrozija si varna pred vsako obtožbo.«

»Ali ne bi s tem izdala onega, ki me je izvolil za svojo nevesto, ako bi želela varstva pri tebi in tvojih bogovih namesto njegovega? Če tudi se vzdignejo kralji zemlje in se združijo nasilni proti Gospodu in njegovemu Maziljencu — toda oni, ki stanuje v višinah, se jim smeje in Gospod jih zaničuje!«

To so bile besede, ki jih je slišal Ambrozij peti v katakombah. Ko jih sliši sedaj iz ust deklice, ga navdajo z največjim začudenjem.

»Ali vas nič ne brigajo prepovedi cesarske?« zakliče nato. Ali ne vidite vsak dan žrtev iz vaših vrst? Ali so gluha vaša ušesa pred vzdih nesrečnikov, ki so obsojeni k javnim delom? *) Vaša svetišča so razrušena, in vaša pokopališča vzeta, da bi se po smrti ne imeli miru. In pri takem preganjanju morete še imeti tako nespametno misel? Križani Jud, katerega molite kot Boga, bode obhajal zmagoslavje in razširil svoje kraljestvo po vsem svetu!« (Dolge.)

*) Morali so zastoj pomagati pri zidanju državnih poslopij, delati zastoj v rudokopih. Priganjači so jako kruto postopali s temi kristjani.

kot zastopnika juda Rappaporta, ki je hvalil francoskega ministra Clémenceaua.

O Rusiji pišejo socialnodemokraški listi grozne stvari. Tam baje ni niti trohe svobode in vse je zakopano v tiranstvu. Tako pisanje je pa na laž postavil zastopnik ruske soc. dem. jud Rotter iz Varšave. Ta je tako slikal razmere:

»Nad Varšavo je že čez eno leto proglašeno vojno pravo. Med tem časom smo organizirali mestne in okoličanske mase. Imamo svobodo tiska, kakor nikdar prej in moremo tiskati, karkoli hočemo. Naše glasilo se prodaja po vseh ulicah. Prej je malokdo nosil orožje, danes imamo pa oborožene tisoče in policijo smo očistili škodljivih življenj. Nismo še začeli vseobčne oborožene vstaje proti carju, a položili smo temelj k občenemu oboroževanju. Kmalu bodo vsi delavci imeli orožje. Šli smo še dalje in smo začeli organizovati vojaštvo. Celi polki stoje na naši strani. Seveda se ne stavijo v ospredje z javnim nastopom, a spadajo v našo organizacijo. Ne pričakujemo, da pristopi k nam cela armada. Vedno bo še vojakov, ki bodo služili carju, a mi jih lahko premagamo.«

Če so pod vojnim pravom revolucionarji v Varšavi tako prosti, kako delajo še le drugod? Naj se torej ne pritožujejo, kajti danes v resnici v Rusiji revolucionarji uživajo večjo svobodo, nego pošteni ljudje.

UPORNIKI OBSOJENI.

V Sviboru je sodilo sodišče upornike stotnije za polaganje min. Med 174 obtoženci so obsojeni 4 na smrt.

UMORI V OKOLICI ODESE.

V okolici Odeze so umorili neznani zločinci več celih obitelji. Morilci so pobegnili brez sledu.

NADZORNIK REALNIH ŠOL USMRČEN.

V Mitavi sta usmrtila dva mlada človeka nadzornika realnih šol Petrova.

SOCIALIST-MORILEC OBSOJEN NA SMRT.

Vojno sodišče v Odesi je obsodilo socialisto Pikotilova, ki je usmrtil svoj čas tovarniškega ravnatelja Kirschnerja, na večala.

Dnevne novice.

+ Cesarjevo zdravje. Cesar včeraj ni zapustil svojega stanovanja. Avdiencia je delil kakor običajno.

+ Posvetovanje avstrijskih škofov se začne dné 8. oktobra na Dunaju pod predsedstvom kardinala Gruša in bo trajalo en teden.

+ Podelfjena je župnija Šmartno pri Litiji č. g. Mateju Rihar, kaplanu v Polju.

+ Krvavi škof je najnovejša senzacija za pobožne bravce »Slov. Naroda«. Ker je nekaj nasilnih, nahujskanih ljudi prav mlo kaznovanih za hudodelstva, ki so jim drugače po kazenskem zakoniku namenjene hujše kazni, je seveda zopet škof vsega kriv. Njegov mašniški plašč je s krvo polit in roke od celih pokov solza oškropljene. Svoj skrajno bedasti članek, ki spominja na Schillerjeve »Razboj-nike«, končuje glasilo starih inteligentov takole: »Warum bist du vom Blut so rot, Eduard, Eduard, o? Ich hab' erschlagen mein Volk fast tot, Eduard, Eduard, o!« Še lepše bi bilo: »Warum bist du vom Duse! so rot, Ivan, Ivan, o? Ich bin mit meiner Partei jetzt tot, Ivan, Ivan, o!«

+ Nevarna zmota državnega pravdnika. Strašno se je zopet zmotil državni pravdnik dr. Trenz. Zaradi hujskanja k nasilnostim toži namestu Grmeka v Sori g. Matevža Riharja v Polju. Vsekako usodepolna zmota za državnega pravdnika!

+ Različni »agrarci«. »Notranjec« pozivlja, da se naj osnuje liberalna agrarna stranka na Notranjskem. No, v tej agrarni stranki bodo najbrž samo taki, ki se jim sline cede po nekdanjem oderstvu, s katerim so izsesavali liberalci kmeta, preden so mu krščanski možje prihiti na pomoč z društveno organizacijo. V »Edinosti« se pa hvali gospod Vekoslav Večerina, ki snuje agrarno stranko na Krasu, in sicer, kakor pravi »Edinost«, s sledečim smotrom: Organizacija kmečkega stanu, ustanovitev agrarne stranke, ki naj temeljito pomeže z nesrečnim doktrinarim »liberalizmom« in s političnim »klerikalizmom«, ki mu ni drug namen, nego da ovira vsak energičen narodni vzlet in ki je že prinesel na naš narod neizmerne zla. — Iz te stilizacije »Edinosti« se vidi ves gospod Večerina, kakršen je. V marsikaterem liberalnem srcu je zaigralo veselje, ko se je zibalo v sanjah, da bo zdaj gospod Večerina vendar enkrat definitivno ubil klerikalnega zmaja. A ne! Prihrumela je »Soča« in pobija gospoda Večerina, ker hoče Večerina pomesti tudi z liberalizmom. Ne, tega pa ne! Liberalizem nad vse, če vse drugo vrag vzame — to je geslo »Sočino« in zato očita Večerino, da ni narodni učitelj in buditelj, ampak škodljivec in zapeljivec. Tudi shode v Kozljah, Avberju in v Štjaku, ki jih »Edinost« proslavlja kot velika dela Večerina, »Soča« zelo zaničuje in pravi, da so bili ponesrečeni. Pustimo go-spodo, da se sama o tem pomeni. Svoje so-

mišljenike pa prosimo, naj bodo na straži in naj ostro pazijo, kar se godi!

× **Brezobzirnost!** Nemško-nacionalni in protestantovsko-klerikalni listi prinašajo slavošpeve na mladega grofa Ovidona Auerperga, ker je prestopil k protestantizmu ter v časnikih objavil neko izjavo, ki mu jo je sestavil protestantovski pastor. To je brezobzirnost! Popolnoma v megalomanijo ga bo prignala »Marburger Zeitung«, ki mu je posvetila cel uvodni članek. Če bi v Mariboru vedeli v kakih časih je med priprostim izanškim ljudstvom ta grofič, bi jih bilo v dno duše sram. Še bolj bi se ga sramovali, če bi vedeli to, kar je o grofu znano njegovi pupilarni oblasti, deželnemu sodišču v Ljubljani. Le ne preveč kadila! Kedor hoče grofu dobro, naj ga pusti v miru!

+ **Necuveno neznanje geografije** vlada v nemških literarnih krogih. Skozi nemške ilustrirane liste, ki imajo žal tudi na Slovenskem mnogo naročnikov, gre na primer zdaj slika znamenitega solkanskega mostu čez Sočo in sicer pod naslovom: »Nove italijanske orjaške stavbe: Železniški most čez Sočo (italijanska Švica), največji kameniti most na svetu.« Italijanska Švica — to je najnovejše ime za slovensko Goriško. Ali ne znajo zemljepisja ali ga pa nečejo znati in prestavljajo impertinentni naziv italijanski »Regione Giulia« na nemško kot — Italijanska Švica. Naj se vrnejo taki listi!

+ **P. Placid Fabiani**, provincialni franč. provincije se je v nedeljo podal v Solnograd k provincialni sinodi kot zastopnik onih samostanov v lavatinski škofiji, ki imajo duh. pastirstvo.

+ **Italijanski visokošolski izpiti v Avstriji.** Šolske oblasti v Trstu, Inomostu in Zadru so izjavile, da naj bi veljali na italijanskih vis. šolah položeni izpiti tudi v Avstriji. Vendar se pridržuje pravica, da morajo absolventi italijanskih visokih šol polagati na zahtevo izpite iz posameznih predmetov, če se izkaže to kot potrebno. Italijani s tem niso zadovoljni.

+ **Posledica reških nemirov.** Z Reke se nam piše: Z današnjim dnem je nehal izhajati list »Il faro del Quarnero«. Bil je dober list in je imel pogoje, da se razvije, a reški nemiri so ga ubili. List se je postavil na italijansko stran in vsled tega so odpadli od njega vsi hrvaški duhovniki. Urednik Avgustino Caccaroni izjavlja na uvodnem mestu, da je vsled nastalih razmer prisiljen list ustaviti. Žalostno je, da je baš katoliški list postal žrtev dogodkov na Reki. Liberalci in framasoni si med sabo odpuste najhujše narodne krivice, katoličani pa ne. Želim, da bi na Reki vstal nov hrvaški katoliški list, ki bi ustrezal popolnoma verskemu čutu primorskih Hrvatov!

+ **Predavanje »Slovenske dljaške zveze«.** Stud. exp. akad. tov. France Miklavčič je preteklo nedeljo predaval v katol. izobraževalnem društvu na Trati o zgodovinskem razvoju liberalizma.

+ **Umrl** je v Škofji Loki vpokojeni župnik Alojzij Božič danes 28. septembra. Rojen je bil na Kupleniku pri Boh. Beli leta 1840. Služboval je kot kapelan v Poljanah nad Škofjo Loko, v Železnikih, Kamniku, Cerkljah in Predvorom in slednjič kot župnik v Krašnji. Zadnja leta je bil v pokouju v Škofji Loki, kjer se je s posebnim veseljem bavil kakor že prej kot kapelan, s čebelarstvom. Po dolgi mučni bolezni — celih devet mesecev ni bil v postelji in jih je le presedel — ga je smrt rešila od nadaljnjih bolečin. Pogreb bo jutri, v soboto, ob 3. uri popoldne. R. I. P.!

+ **Leposlovna knjižnica.** Prvi zvezek te zbirke, roman »Razporoka« — Pavel Burget — je v knjigovaznici in ga bo založništvo razposlalo sredi meseca oktobra. Drugi zvezek »Hiša ob Volgi« in Turgenjeva »Stepni kralj« je tudi dotiskan in bo kmalu sledil prvemu zvezku. Založništvo bo obračalo svojo skrb tudi na to, da bodo cene te zbirke prav nizke; tako velja prvi zvezek »Razporoka« pri 18% polah samo K 2.—, vezan 1 K več, (francoski izvirnik stane v priprosti obliki broširan K 3.50, nemški prevod celo K 4.20, vezan K 5.40, torej je slovenski prevod polovico cenejši, da sicer ne moremo tiskati visokega natasa). Kdor se želi na knjižnico naročiti, ali pa vsaj prejemati posamezne zvečke na ogled, naj blagovoli naznaniti svoj naslov založništvu »**Katoliški Bukvarni v Ljubljani.**«

— **K. s. izobraževalno društvo Vič-Glince** uljudno vabi k veselici, katero priredi v nedeljo, dne 30. t. m. ob polu 5. uri popoldne v salonu g. Jankota Travna na Glincah. Igra »Sinovo maščevanje« in pevske točke, pri katerih poje domači pevski zbor pod vodstvom g. N. Bratovža.

— **Sladkor podražen.** Sladkorni baroni so zopet podražili sladkor, in sicer za 10 K pri 100 kg. S tem bodo izkoriščevalci ljudstva, posestniki sladkornih čistilnic zaslužili nad 7 milijonov kron. Sicer je patudi sladkorni

davek tako visok, da vsaka gospodinja pri 1 kili sladkorja plača 38 h sladkornega davka! Kapitalistični oderuhi se seveda za ta davek odškodujejo s tem, da vedno bolj dražijo svoje izdelke. Drugod, po vseh državah se znižuje konsumni davek, pri nas pa narobe. Oderuhom se pa država seveda ne upa stopiti na prste!

— **Tudi čokolada se podražila.** Avstrijski tovarnarji čokolade so sklenili tudi svoje izdelke podražiti z ozirom na naraščajočo ceno kakaa.

— **Trgatev na Goriškem.** Iz Dornberga na Vipavskem se nam poroča, da prične tam trgatev 1. oktobra. Dopsnik nam piše: Trgatev bo letos dobra po kvantiteti in kvaliteti, ker je bilo leto mirno, brez vsakih vremenskih nezdov. Toraj gospodje vinotrčci in krčmarji pridite pokušat dobrega vipavca. Pot k nam je zdaj kratka, od kar tečeta po naši dolini 2 železnici, vipavska namreč in pa Bohinjska. Tridesetkrat na dan drdrazjo vlaki po dolini, toraj je za gospode kupce vsak čas prilika, si ogledati našo lepo dolino in se z dobrim vipavcem preskrbeti. Cene bodo zmerne.

— **Konferenca »Sodalitatis Ssi. Cordis Jesu«** za ljubljansko dekanijo bo dne 3. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v kn. škofijski palači.

— **Prodaja fig. prepovedana v Gorici.** Od srede naprej se ne smejo v Gorici več prodajati sveže fige. Mestna oblast jih je baje zaradi tega prepovedala, ker se jih je županov sin preveč najedel in so mu škodovali. Vsaj tako se pogovarjajo ženske okoli vodnjakov.

— **Pater Gasser**, general reda usmiljenih bratov, je došel sinoči v Kandijo.

— **Sneg na Dolenjskem.** Na Rogu je zapadel sneg baje tako visoko, da z vozovi ni mogoče več voziti.

— **Za žužembersko dekanijo** bo konf. »Sodal.« v ponedeljek dne 1. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne in sicer v Žužemberku.

— **Spomina vredna matura.** V Beljaku je delal letos 22. septembra med drugimi maturo tudi neki Andrej Pogačnik, doma istotam. Temu se je godilo na gimnaziji silno slabo. Zadnji dve leti so bila njegova spričevala vsa polna drugih in tretjih redov. Zadnje semestrarno njegovo spričevalo šteje pet dvojk. Brat dijaka Pogačnika, tovarnar usnja, pa ni vzel te stvari kot čisto naravne. Pritoževal se je zato pri ravnateljstvu, pri šolskem svetu, in ker je bilo vse do cela brez pomena, se je vrjel na časopise. Tako je bil šolski svet prisiljen, da konča zadevo. Ne oziraje se na šolska spričevala je pustil letos Pogačnika k maturi. In tu se je dogodila čudežna stvar. Tisti dijak, ki je nosil zadnja leta same dvoje in trojke domov in je imel baš v zadnjem izpričevalu (pred dvema mesecema) pet dvojk, je napravil v navzočnosti komisije maturo. To čudno ilustrira postopanje nekaterih profsorskih krogov.

— **Dopuščenje prilepljenja slik na omotih, poštih spremnicah in poštih nakaznicah.** V tuzemskem prometu je pripuščeno prilepljati slike na omote (izvzemši one, kateri vsebujejo denar, vrednostne listine ali dragocenosti) nadalje na poštne spremnice in poštne nakaznice. Kakor ona na pismih, morajo se tudi ta prilepliti od poštih znank in kolekov po obliki, barvi in ostali opremi očividno razlikovati in popolnoma pritrjena biti. Na omotih je njih poraba v toliko dopuščena, v kolikor radi tega ne trpi razločnost naslova in ne ovira poštournadnih prilepkov in zapiskov. Pri poštih spremnicah in poštih nakaznicah dopuščena so slična prileplila le na za pismene prijave odmerjenem odrezku v velikosti, da tega odrezka ne presegajo; ako se jih pa namesti na prednji strani, mora ostati prostor za naslov odpošiljalca.

— **Solo za silo** dobe na Medvedjembrdu v logaškem okraju.

— **Notranjski Snežnik** je pokrit do sredine. Snežilo je tudi včeraj po planinah.

— **Medvedje — preroki zgodnje zime?** V postojnskem okraju, ob kranjsko-hrvaški meji in v kočevskih gozdih se klatijo medvedje in prikazujejo zdaj tu zdaj tam. Kmetje in lovci ki so prišli na sled, povzemajo iz tega, da dobimo letos zgodnjo zimo.

— **Slana** je škodovala zadnja dva dni posebno mnogo ajdi.

— **Velika ljudska veselica** se vrši v nedeljo dne 30. t. m. v Št. Vidu pri Zatičini v prid družbe sv. Cirila in Metoda. — Spored: 1. Slavnostni govor. 2. Sviranje na tamburico. 3. Petje. 4. Saljiva pošta. 5. Saljiva loterija. 6. Komični prizor. 7. Igra: »Trije tčki«. Začetek točno ob petih popoldan. Veselica se vrši ob vsakem vremenu.

— **Pošta na Jesenicah.** S 1. oktobrom t. l. premesti se na Jesenice nahajajoči poštini in brzojavni urad »Jesenice na Gorenjskem« v ondotno novo kolodvorsko poslopje in bo imel novo označenje »Jesenice na Gorenjskem 1«. Istočasno otvori se v kraju Jesenice prejemni poštini urad z označenjem »Jesenice na Gorenjskem 2«, ki se bo pečal s sprejemanjem vsakovrstnih poštinih pošiljatev in vlog v poštno-hranilnišnem prometu, kakor tudi brzojavk ter z oddajo taistih poštneemu in brzojavnemu uradu na kolodvoru, s katerim bo v zvezi po dvakratni pešpoti in trikratni poštini vožnji na dan.

— **Ženska napadla zdravnika.** Mladi zdravnik dr. Bogdan Malec je dvoril v Zagrebu kavarniški blagajničarki Miciki Drgalič iz Valpova. Te dni sta se sprla. Micika Drgalič je predvčerajšnjim prišla v zdravnikovo stanovanje in dvakrat ustrelila na zdravnika. Strela sta izgrešila cilj. Nato je dekle izpilo neki strup. V bolnici so dekletu izprali želodec in jo rešili smrti.

— **Tatica dragocenosti.** V Zagrebu so prišli neko Rozalijo Königstein, elegantno opravljeno damo, ki je tekom meseca izvršila več tatvin pri zagrebških zlatarjih.

— **Sredstvo proti trtni uši** je našel profesor kemije tehniške šole Edvard Mies. To sredstvo trtno uš baje naravnost uniči.

— **Samouror umirajoče.** V Trstu se je vrgla 27-letna Gizela Prelec, ki bi po izreku zdravnikov živela le še par ur, iz četrtega nadstropja v globočino, kjer je razbita obležala mrtva.

— **Uradna tajnost na učiteljskih konferencah.** Oče nekega učenca je tožil nadučitelja zato, ker je razžalil pri učiteljski konferenci njegovega sina. Nadučitelj je bil obsojen, a se je nato pritožil in dotično sodišče ga je oprostil, češ, da je učiteljska konferenca docela uradna tajnost. Višje sodišče pa je odredilo, da ni vse, kar se v uradni razpravi vrši, uradna tajnost, ampak samo ono, kar prepušče javno razglasiti disciplinarni predpisi.

— **Prihodnje usposobljenostne preizkušnje** za obče ljudske in meščanske šole se prične pri c. kr. izpraševalni komisiji v Ljubljani dne 5. novembra 1906, ob 8. uri zjutraj na c. kr. učiteljsku. Pravilno opremljene prošnje za priuput k usposobljenosti preizkušnji je po predpisanem službenem potu pravočasno vložiti tako, da bodo do 27. oktobra 1906 v rokah izpraševalne komisije.

— **Dohodki južne železnice.** Južna železnica je imela dohodkov od 11. do 20. septembra 3.749.624 K (— 169.268 proti definitivnim in + 52.427 proti provizornim številkam prošlega leta) in od početka leta 91.306.583 K (+ 5.397.443 proti definitivnim in 7.238.299 proti provizornim številkam prošlega leta. Minus pri mesecu septembru gre brez dvoma že na račun bohinske železnice.

— **Kranjski abiturijenti** so poslali našemu upravništvu dne 28. julija 115 K 27 vin. ki jih je upravništvo poslalo družbi po položnici. Toliko na »Gorenjevo« nepotrebnoradovednost. Upamo, da to pojasni tudi »Gorenjec« in tako prepreči grda obrekovanja proti gg. abiturijentom.

Ljubljanske novice.

lj **Hribarjev dvorni župnik »pri svetem Juriju«.** Čujemo, da namerava župan Hribar Janeza Brceta, ki se je tako proslavil v Sori, v priznanje njegovih zaslug imenovati svojim dvornim župnikom. Pripravili mu bodo stanovanje na Gradu in bo nastavljen v kapelici sv. Jurja na Gradu. Priporočamo Hribarju še, da nastavi Kolenca za dvornega kuharja, Grmek za profesorja na bodočem vseučilišču in Franca Jarca za svojega ceremoniarja.

lj **Posvečevanje zvonov.** V četrtek, dne 27. t. m., je posvetil presviti gospod knezoškof dr. Jeglič v Samosovi livarni 14 zvonov, in sicer tri za župnijo Dragatuš, dva za Podzemelj, enega za Rob, enega za Leskovec, enega za Štajersko, šest za župnijo Belatinez na Ogrskem.

lj **Nesreča.** Danes dopoldne je splezal na kostanjevo drevo na Krakovskem nasipu 7letni šolski učenec Fran Orel z namenom, da bi ga otrešel. Pri tem je pa padel z drevesa in se na glavi težko poškodoval.

lj **Pri dobrodušnem koncertu,** katerega priredi g. Kamposch v nedeljo 30. t. m., v veliki dvorani »Uniona«, sodeluje tudi slavno pevsko društvo »Ljubljana«. Koncert bo torej vsestransko zanimiv, zato se je nadejati obilne udeležbe.

lj **Mrtvega otroka** okrog 3 dni starega, so našli danes zjutraj v železniškem vozu na Zidanem mostu. Oblastva storilko pridno zasledujejo.

lj **Nove stavbe.** Letos se je pričelo graditi v mestu in njegovem okrožju 17 hiš — velic in malih in vse bodo to zimo pod streho in ometane. V nekatere se bo moč že to zimo naseliti. Zadnja dva tedna je delo oviralo nekoliko deževje, vendar je bil napredek še precej ugoden. Ob Bleiweisovi cesti so dogradili poslopje za višjo deklško šolo do prvega nadstropja; za dr. Vallenčakovo vilo je temeljno zidovje ob železnici dograjeno. Ob Dolenjski cesti sta dodelani hiši Liberšarjeva in Barličeva, ter vila Kytka. V Strelških ulicah je dvonadstropna hiša Pavla Turka dodelana in pod streho, ter se bode par tednov še sušila, poslopje šuferske šole (otroškega vrta) še ometavajo. Na škofjih parcelah pri Sv. Petru je temeljno zidovje dograjeno za Jegličevo, Šesko in Črničovo hišo. Kokaljevo skupno hišo ometavajo, in pri hiši gospe Lampičeve se gradi še temelji. Pred Kolezijo je zgradba hiš Rötlove, Smoletove in Kramarjeve že v tiru. V Cigaletovih ulicah je hiša »Kmetke posojilnice« zgrajena do prvega nadstropja, ona ob Dunajski cesti pa do pritličja. Ob Poljanski ozir. Elizabetni cesti je temeljno zidovje za Kubelkovo in Kregarjevo hišo dograjeno. Poslopja za II. državno gimnazijo so dograjena nad prvo nadstropje, ozir. nad pritličje. Zidarska dela pri A. Deghenghjevi hiši so dovršena. Tlakovanje Dunajske ceste je dospelo do Pollakovega skladišča. Na Franc Jožefovi cesti so tlakovali prostor za prevoznika stojišča.

lj **Državen most v — škandaloznem stanju.** Poroča se nam: Ko se je te dni skakalec Weber produciral zvečer na Bregu, z lestve skakaje v Ljubljano, se je razen na nabrežjih nabrala tudi na šentjakobskem mostu precejšnja množica ljudi-gledalcev. A, glej, naenkrat je prisopihalo pet policajev, ki so začeli ljudi z mostu poditi, ker se je vlada, t. j. cestni čar bal, da bi se mu ta krasni most ne podrl! Če ta most ni za državo škandal, potem pa res ne vemo kaj naj se taka podrtija imenuje!

lj **Kapela sv. Jurija na Gradu** se spomladi dostojno olepša in prenovi. Grbi se po potrebi prebarvajo in operejo, oprava pa, kar je poprskane (!) z novo nadomesti. Kapela — razen velikega oltarja in prižnice, je zdaj v prav — »turskem stanu«. Tudi dva nova zvonova dobi kapela.

lj **Delavske hiše.** Društvo za zgradbo delavskih hiš v Ljubljani, je dalo letos zgraditi pri Bežigradu zopet dvoje enonadstropnih hiš za delavske družine, ki bode ta zimo že uporabni. Poleg nove tovarne na Selu pa je dal zgraditi El. Predovič par hiš ki bodo tudi služile za cencja stanovanja delavcem, katerih bo ondi kakih 800—900.

lj **Kakor v Parizu!** Na ljubljanskem trgu so zdaj češplje po 2 in 3 za en krajec, hruške in jabolka po krajcarju.

lj **Tatvini.** Delavcu Francetu Streklju je bil včeraj ukraden na Cesti na Rožnik iz neke barake še dobro ohranjeni suknjič, — delavcu Ivanu Kobiju je pa bila ukradena iz neke šupe na Cesti na Loko srajca in suknene hlače. V enem slučaju je tat znan.

lj **Napil mu je.** V soboto popoldne je prišel delavec Anton Rozman v neko gostilno v »Zeleni jami« v kateri je že sedel delavec Fr. Šterle. Ko je dobil Rozman pijačo, je Šterlet »napil«. Ta pa ni hotel piti in se je preletel z Rozmanom prepirati. Ta je vsled tega plačal in zapustil gostilno. Šterle je pa prišel za njim, ga pričel bitti po glavi in ga tako vrgel ob tla, da se je Rozman poškodoval.

lj **Z lopato po glavi je udaril** dne 20. t. m. delavec Ivan Pleško svojega tovariša Josipa Hauptmana pri mestnem delu v Škofjih ulicah tako, da ga je težko telesno poškodoval.

lj **V oči je bodel** v nedeljo ponoči policijski stražnik, ko je nadzoroval plesno veselico na Dolenjski cesti, dva domobranca. Hotela sta ga učiti njegovo službo. Ko jih je pa stražnik zavrnil, sta pričela razbijati z vrčki po mizi. Ker ni bilo miru, in se je bilo bati pretepa, je stražnik poklical vojaško patroljo, ki je sitneže odpeljala.

lj **Našla je gdč.** Danica Kuraltova manjšo svoto denarja in jo odala na magistratu. — Okrajni sluga g. Franc Babič je pa našel našel črno denarnico s srednjo svoto denarja in jo istotako oddal na magistratu.

lj **Izgubila** je šolska učenka Cirila Schirerjeva zlat uhan, vreden 8 kron.

lj **V Ameriko** se je včeraj odpeljalo z južnega koldvora 40 Slovencev in 19 Dalmatincev. Nazaj je prišlo 8 Hrvatov.

Štajerske novice.

š **»Narod«** in nova stranka. Kakor smo že večkrat povdarjali, nova stranka na Štajerskem ni prav nič drugega kot filijalka kranjske liberalne. Štajerski liberalci, ki so doslej plaval in tavali po motni vodi, se čistijo in kristalizirajo v posebno »neodvisno« stranko. Ime »neodvisne« pa zasluži tako malo, kakor hudodelec, ki na vislicah visi. Odvisni so od kranjskih liberalcev, ki jih imajo tako na konopcu, da se jim vsak trenotek lahko zadrigne vrat. Resničnost naše trditve dokazuje poleg imen liberalnih strankinih generalov zlasti včerajšnji »Narod« ki v uredniškem delu prinaša široko razprto oklic na občni zbor dne 30. t. m. Umazani »Narod« je torej glasilo nove stranke. Po tem jih spoznajste!

š **Zopet marke iz »rajha« za umetno protestantstvo!** Znano je, da se protestantstvo razširja danes po Avstriji samo s pomočjo denarja, ki po večini prihaja iz Nemčije. To je pokazala zopet zadnja seja protestantskega verskega društva »Gustav Adolf« v Avgsburgu, kjer so včeraj, 27. t. m. naklonili protestantovski občini v Ljubnem na Gornjem Štajerskem 22.000 mark. Rečeno je seveda, da je ta denar namenjen za cerkev, a sedaj je agitacijski fond, iz kojega se kupuje protestantovske duše, za 22.000 mark v cerkvene namene razbremenjen. Koliko bolj potrebnih občin imajo doma na Nemškem, ki so v resnici protestantovske, a jim ne dajo podpor, ker jim pravzaprav ni za podpore, ampak samo za nemško agitacijo in proselitstvo.

š **Nemška ljudska stranka za Štajersko** ima 6. oktobra sestanek svojih zaupnikov v Gradcu. Na sestanku se bo razpravljalo tudi o novi organizaciji stranke. Vršile se bodo tudi volitve v strankarsko vodstvo.

š **Občinski zastop občine Marijagradec** je sklenil kolekovati vsa svoja pisma z narodnim kolekom.

š **Na pošti v Rečici** se nastavi s prvim oktobrom poštini pot, ki bo obhodil šestkrat na teden kraje: Sp. Rečica, Nizko, Varpolje, Št. Janž, Grušovlje, Zg. Pobreže, Sp. Pobreže in Trnovce. V Sp. Rečici, v Št. Janžu, Zg. Pobrežah in Trnovcah bo poštini nabiralnik.

š **Slovensko godbeno društvo v Celju** priredi svoj letni občni zbor v soboto 29. septembra ob 8. uri zvečer v čitalnični dvorani v »Narodnem domu«, kjer se bodo baje razpravljale in obravnavale nove zanimive reči, in je v interesu društva, da se člani polnoštevno udeležijo zborovanja.

š **Umrla je v Mariboru** gospa Evgenija Kokoskova roj. Milner, soproga generalnega majorja. — Prepeljali jo bodo v Gradec.

š **Požar.** Dne 20. t. m. zjutraj ob 4. uri je na Oglesaku pri Slov. Bistrici izbruhnil ogenj, ki je uničil gospodarsko poslopje posestnikov Hinterlehner z vso vsebino. Gasili so ljudje iz Oglesaka in Gorenje Poljskave sami ter omejili ogenj, da ni pokončal sosednjih predmetov. Škode je okoli 3600 K, a sta zakonska Hinterlehner zavarovana.

š **Ljubno v Savinski dolini.** Ker se vsled skrajno neugodnega vremena ljudska veselica v nedeljo, dné 16. t. m. ni mogla v popolnem obsegu vršiti, se ista vrši to nedeljo, dne 30. t. m. »Na forštu« ob 3. uri popoldne. Na vspredu je: Koncert polnoštevne Šoštanijske godbe. Petje. Šaloigra »Brat Sokol«. Prosta zabava. Na veselicnem prostoru so postavljene šotori, kjer se bodo dobivala mrzla jedila, vino, pivo, slaščice šopki itd. Glede na dobrodelni namen — v prid pogorelem v Radmirju — se upa na mnogobrojni obisk. V slučaju slabega vremena se vrši veselica v gostilni Krolnik.

š »Deutsche Wacht« je bila konfiscirana, ker je v neki notici grizla — prestolonaslednika.

š Vinska letina obeta letos, da bo dobra. š Hrastnik. Trboveljska premogokopska družba je začela upeljevati mesto para pri vseh strojih elektriko. Prvo je bilo na vrsti Zagorje, za njim Trbovlje in sedaj bo kmalu tudi v Hrastniku vse spremenjeno. Pravijo, da so sedanje stroje za proizvodnjo elektrike postavili le provizorično in da bodo postavili šele v dveh letih veliko elektrarno, vendar je že sedaj opaziti veliko razliko. Zvečer je krasno razsvetljeno (Ljubljana s svojo razsvetljavo se mi zdi kakor kaka gorska vas v primeri z razsvetljavo naših mnogih obločnic. Sedaj napeljujejo kabel v podzemeljske rove, kjer jim bo elektrika gonila velikanske vodne sesalke in ventilatorje. Stroj na mestu proizvaja 3100 voltov, katere potem transformirajo na 120 voltov.

š Ptujski okrajni šolski svet. Iz Ptuja se nam poroča: Naš okrajni šolski svet hoče pomeniti slovensko okoliško šolo. Čudovito gorečnost kaže v tem! Občina Podvinci in nekaj drugih nevednežev so namreč prosili, da naj bi se na okoliški šoli v zadnjih letih podučevala nemščina in sicer izključno vse v nemškem jeziku, če smo prav slišali. Zdaj pa okr. šolski svet že sam druga občino, naj se izrazi o tem. Celo na Vurberg je pisal, da naj se izrazi občina, kaj misli o tem. No gori so pa rekli, da naj se v vseh potrebnih predmetih podučuje v materinščini in nazadnje tudi toliko nemščine kakor do zdaj. Čudno, da naš okrajni šolski svet tako gorečnost kaže do nemščine, ko je drugače sicer počasen. In kaj hočejo ti zaslepienci posili - nemci šolo pomeniti! Saj imate vendar dosti nemških šol v Ptuju, tja pošiljate svojo deco iz čiste Germanije, okoliško šolo pa v miru pustite!

š Deželne naklade na Štajerskem se bodo morale zvišati, kakor dokazuje »Grazer Tagblatt«. Za leto 1905 ima dežela nepokritih izdatkov 785.347 K 5 h. Leta 1906 bo še neugodnejše zaključeno.

š Središče. Veleč. gosp. profesor Šinko Matija je dne 20. septembra 1852 postal duhovnik. Te dni je torej nastopil petinpetdeseto leto duhovništva. Gospod je duševno in telesno še mladeniški čil in se mu ne pozna, da je že peto leto zlatomašnik.

š Nečuvstvo. V Ročici pri Mariboru se je te dni posestniku Gačniku ponoči odtrgal dveleten bik. Gačnik je šel ter spraval žival nazaj v hlev. Ko se je pripognil Gačnik, da bi odtrgal verigo pobral je skočil bik na Gačnika. Kar je sedaj učinil, se ne da popisati. Če bi bil bik človek, bi za ta svoj nastop bil kaznovan po § 129 b, kaz. zakona. Komaj se je Gačnik izpod bika rešil. Na njegovo klicanje so prišli domači, ki so precej poklicali duhovna in zdravnika. S svojo težo je bik Gačniku polomil več reber in ga tudi sicer tako poškodoval, da najbrže ne bo več okrevl.

Razne stvari.

Vremenska poročila. V španskih pokrajinah Alicante, Granada in Murcia je razsajala te dni silna nevihta. Železniške zveze so pretrgane in polja razdejana. V občini Santo Nuera je porušeni več hiš. Dozdaj so potegnili izpod razvalin 25 mrtičev. Vas Baza v Granadi je poplavljena. Mislijo, da je utonilo več oseb. V Santo Mera je reservoir za poplavljenje polj prenapolnjen. Boje se silne katastrofe v slučaju, če se reservoir razdere. Veliko škode je povzročila nevihta v Alicante. V Rambli je izstopila reka. Poplava povzroča mnogo škode, a se boje še hujšega. Na mesto je poslana pomoč. — V ameriških državah Louisiana, Misissippi in Georgija so napravili mnogo škode tropični viharji. Po cestah Novega Orleansa stoji štiri metre visoka voda. Brzovjavne zveze so pretrgane. — Z Nižnje-Avstrijskega poročajo o tolikem snegu, da so v snegu obšli vlaki.

Mrzli september. Tako mrzlega septembra, kakor je letošnji, kaže že ni bilo od l. 1775.

Od smrti vstala. V občini Riman-Szombath na Mažarskem je oživela 17letna hči posestnika Vörösa, ko so bili zbrani že vsi njeni pogrebi. Zdaj bo kmalu zdrava.

Konferenca zdravnikov radi raka. Mednarodna konferenca zdravnikov o zdravljenju raka v Frankobrodu je končana. Dr. Leyden, ki jo je kot predsednik zaključil, je izjavil, da je upati, da bo zlo kmalu odpravljeno.

Samoumor dan po poroki. Častnik Raddi, ki se je vrgel, kakor smo včeraj poročali, pod vlak gothardske železnice, dan po svoji poroki, se je zagledal na svojem ženitovanju v neko dekle, ki je bila med svati na njegovi poroki. Iz žalosti, da nje ne more poročiti, se je vrgel pod vlak.

Velika afrikanska železnica bo kmalu dovršena. Proti Kairu je že zgradenih nad 4000 kilometrov, torej ravno polovica proge.

Vlak skočil v reko. Pri Doverju v teritoriji Oklahama (Združene države) je v torek neki vlak skočil v reko Cihmaron. Utonilo je okoli sto oseb.

Morilec svoje obitelji. Iz Opave poročajo: V tukajšnji ječo so privedli 36-letnega posestnika Jaromira Navbirala, ki je umoril svojo ženo in štiri otroke. Dvomil je docela neopravičeno nad njeno zvestobo in jo neki večer s sekuro v roki prisilil pred prižganimi svečami priseči, da zadnji otrok ni njegov. Žena je to v strahu storila in nato jo je pobil s sekuro. Otroci so že spali, a šel je nanje in tudi vse pomoril.

Ustrelil se je enoletni prostovoljec Nikolaj Kovač 39 pešpolka ob železniškem tiru pri Zagrebu zaradi slabe konduite.

Witte namerava izdati svoje spomine v posebni knjigi. Knjiga bo izšla poleg ruskega tudi v francoskem jeziku.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Pasje meso je prodajal za telefno mizar Muth v Budimpešti. Zdaj so ga zaprli.

Divji lovci so ustrelili, kakor javljajo iz Plzna, župana v Zeidelwaldu, Antona Bauerja. Dar 50 milijonov. Amerikanski bogataš Rockefeller je izročil oblasti za javni poduk 50 milijonov kron. Devet velikih učnih zavodov je že sprejelo od tega daru 150 do 350 tisoč kron.

Telefon okuževalec. Te dni je prišel nekje na Nemškem neki poštni uslužbenec k zdravniku, ker je bil obolel za vnetjem sluznice v ustih. Zdravnik ga preišče in vpraša, kaj je njegov poklic. Pacient mu pove, da popravlja državne telefonske naprave, in da je bil pred nekoliko dnevi pri posestniku N, katerega telefonsko napravo je imel popraviti. Zdravnik je takoj sprevidel, da se je telefonski uslužbenec pri dotičnem posestniku okužil, kajti ta je bil tudi njegov pacient in je že dolgo bolan vsled vnetja sluznice v ustih. Uslužbenec je moral pri popravljanju govoriti v isti rog, katerega se je posluževal bolni posestnik in se je s tem okužil.

Pet blaznih se obesilo. V Požunu se je obesilo v blaznici pet blaznih. Dva so našli že mrtva, a tri so rešili; vendar ostanejo težko pri življenju. Vseh pet blaznih je izgnilo nenadoma in zato je zadeva sumljiva. Vrši se preiskava.

Pomiloščenje Knežčanov. Cesar je pomiloštil več o knežski aferi obsojenih obtožencev, in sicer se zniža Fr. Urbančiču in Antonu Smerdel 4mesečna težka in poostrena ječa v strogi štiritedenski zapor brez poostrenja; Jožefu in Antonu Urbančiču se izpremeni 3mesečna težka in poostrena ječa v enak zapor 4 tednov; Jožefu Delostu in Janezu Slavcu (Rakarju) se izpremeni 5mesečna težka in poostrena ječa v enak zapor 2 mesecev in se jim izpregledajo pravne posledice. Prošnjam drugih obsojencev cesar ni ugodil.

Telefonska in brzovjavna poročila.

KONFERENCA PRI CESARJU.

Dunaj, 28. septembra. Danes se je vršila pod cesarjevim predsedstvom konferenca, katere so se udeležili skupni ministri. Po seji je cesar v posebni avdienci sprejel skupnega finančnega ministra Burlana, ki mu je poročal o svojem inspekcijskem potovanju po okupiranih deželah.

ZOPET ŽELEZNIŠKE NESREČE.

Gradec, 28. septembra. Danes zjutraj ob četrtn 7. uro je osebni vlak št. 33 vsled napačno postavljene premičnice trčil na postaji Judendorf s tovornim vlakom št. 139. Lokomotivo osebnega vlaka je vrglo s tira. Lokomotiva je razbita, tudi tender je razbit, istotako štirje vozovi osebnega vlaka. Potniki prvega in drugega razreda so najhujše ranjeni. Osem oseb je lahko ranjenih, med njimi trije potniki težko. Od tovornega vlaka sta dva vozova demolirana. Materijalna škoda je velika. Od uslužbencev so trije ranjeni. Promet ni bil dolgo časa zaprt, ker se je nesreča zgodila na stranski progi in sta bila glavna tira prosta.

DOGOVORI SRBIJE Z DRŽAVAMI.

Belgrad, 28. septembra. Včeraj je bila prva konferenca novo imenovanih delegatov za dogovore z zunanjimi državami, izvzemši Avstrije. Razprave se prično prihodnji teden.

RUSKA CARSKA DVOJICA V KODANJU.

Kodanj, 28. septembra. Poroča se, da pride ruski car v prvi polovici oktobra s svojo rodino na obisk kraljevske rodine in da bo stanoval v nekem kraljevem gradu.

BOMBARDIRANI RESTAVRACIJI.

Baku, 28. septembra. Topničarstvo je bombardiralo tu dve restavraciji, iz katerih se je streljalo na policijo in vojake. Dve osebi sta ubiti, restavraciji demolirani.

POŽARI V CARSKEM SELU.

Peterburg, 28. septembra. Vila v lovskem revirju Carskega sela je pogorela. Zgorelo je mnogo dragocenosti. To je v Carskem selu v kratkem že tretji požar.

GENERAL KAULBARS ŽIDOM.

Odesa, 28. septembra. Židovsko odposlanstvo je prosilo generala Kaulbarsa za varstvo. Kaulbars je varstvo zagotovil, a je grozeče pristavil: Ako se pa le enemu članu zveze ruskih Judij kaj zgodi, tedaj bo tekla kri v potokih.

POŽAR NA PAROBRODU.

New York, 28. septembra. Na atlantskem parobrodu »Veloce«, ki je zapustil Neapolj dne 13. septembra z 1332 potniki, je izbruhnil požar. Nastala je strašna panika. Z revolverji v roki so mornarji prisilili potnike, da so gasili. V nekaj urah napornega dela je bil ogenj udušen. Žrtva je samo ena: neka žena, ki je od strahu umrla.

Dobro ohranjeni, glasovani

glasovir

(Dörr) se prodaja za 280 K na gradu Klevevž p. Smarjeta na Dolenjskem. 2174 3-2

Prostorna delavnica ali skladišče

v mestu se takoj odda. 2151 3 3
Kje, pové upravništvo »Sloveca«.

Borzna poročila.

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borse 27. septembra 1906.

Založbeni papirji.	Jana.	Maja.
majeva renta	96 80	99 -
arebrna renta	1 410 -	10 - 25
avstrijska krona renta	99 15	99 35
slata renta	116 60	116 90
ogrška krona renta	94 75	94 95
slata	112 45	112 65
posojilo dežele Kranjske	99 20	100 20
posojila mesta Spljet	100 60	101 60
Zader	99 30	100 30
bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 10	101 10
česka dež. banka k. o.	99 25	99 75
zast. pisma gal. d. hip. b.	99 35	99 85
pošt. kom. k. o. s 10% pr	100 10	101 10
zast. pisma innerst. hr.	100 90	105 90
ogr. cen. dež. hr. hip. banke	100 -	100 20
obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100 -	100 30
obl. česke ind. banke	100 -	101 -
prior. Trst-Poreč lok	100 25	101 25
prior. dol. žel.	99 90	101 90
juž. žel. kup. 1/2, 1/3	317 90	319 90
avstr. pos. za žel. p. o	100 -	100 80

Srečke	215 -	290 -
Srečke od 1. 1860 1/2	2 5 -	277 -
1864	153 50	155 50
tizske	28 1 -	292 -
sem. kreditne l. emisije	287 -	295 -
ogr. hip. banke	258 -	260 50
arbarske a frs. 100 -	97 -	15 -
turške	62 -	63 -

asilika	srečke	1 60	23 60
kreditne	4 3	64	
nomoske	8	83	
Krakovske	87	92 -	
Jubljanske	55	2 -	
Avstr. rud. kriza	47 5	49 75	
Jgr	28 75	0 25	
Kudolfove	85	80 -	
Salcburške	70 -	70 -	
Dunajske kom.	105 -	51 50	

Delnice	179 10	180 60
žne železnice	670 75	677 5
državne železnice	1770 -	1789 -
Avstr. ogrske bančne delnice	81 9 75	820 75
Avstr. kreditne banke	81 8 50	81 9 50
Jgrske	142 -	2 25 -
živnostenske	716 -	2 -
Premogokop v Mostu (Brux)	61 7 20	6 8 25
alpinske montan	833	2843 -
Trške žel. indr. družbe	77 25	78 25
Alma-Murányi	92	2 4
Trbovlske premog. družbe	83 -	85 -
Avstr. orožne tovr. družbe	153 -	162 -
česke sladkorne družbe		

Valute.	11 5	11 9
1 kr. cekin	19 1 5	19 1 35
10 franki	25 48	25 6
10 marke	25 96	24 04
evereigns	17 40	11 60
marke	35 40	9 65
laški bankovci	52 75	253 50
Lublji		5

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm

Čas opazovanja	Obseg barometra v mm	Visokost po tabeli	Vetrov	oblač.	vidljivost
27. 9. sv. c.	48 1	6 0	sl. svzh.	obl.	0 7
28. 9. jut.	748 2	3 9	sl. jvzh.	megla	
2. pop.	747 6	13 3	"	sk. jasno.	

Srednja včerajšnja temp. 4 5°, - - - 3 3°

Sladki mošt

in 2111 24-7

nova istrska vina

rebula, muškata, belo vino, rdeče vino in teran se dobi najzanesljiveje pri

Antonu Ferlanu di Giorgio, vinogradniku

v Rovinju v Istri.

Vljudno se priporoča

trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

LJUBLJANA, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. Solidno blago. Zmerne cene.

Arhitekt

1672 31

Ferdinand Trumler

oblast. konces. mestni stavb. mojster

Ljubljana — Pred škofijo 3

prevzema vseh vrst stavbe kot nove zgradbe, prizidave, adaptacije, prenovitve, rekonstrukcije, dalje izdelavo načrtov in proračunov, merjenje in cenitve.

Specialiteta cerkvene stavbe.

Izvršitev umetnih načrtov za vseh vrst poslopja in izvedba perspektivnih risb za ista.

Izredno kulantne cene in točna izvršitev

1567 III 8 5

Zanesljiv hlapec

h konjem se išče v tovarni za barve v Dolu pri Ljubljani.

Vpraša naj se ravnotam. 2150 3-3

Pri Jesenicah ob Savi, okraj Krško na Dolenjskem, se takoj dá v najem novo urejena, ob cesti ležeča

Kovačnica

pod ugodnimi pogoji. 2182 3-1

Ker ni nobene konkurence, se lahko pričakuje mnogo opravila.

Ponudbe naj se naslavlja pod F. M. 6 poste restante Jesenice ob Savi.

Grand hotel „UNION“ v Ljubljani.

2177 1-1

Ravnateljstvo A. Kamposch.

V nedeljo, dne 30. septembra t. l. bo v veliki dvorani

dobrodelni

poslovitveni koncert

popolne godbe c. in kr. pešpolka kralj Belg jcev št. 27.

pod osebnim vodstvom gospoda kapelnika.

Izgubila

sta se v sredo 2183 2-1

dva psa-binkirja

(pes in psica) bele barve z rujavimi in črnimi lisami, ter z novimi ovratniki iz črnega usnja in medle imi začona i. Naid t. j. blagovoli jih oddati Kr. ževniške ulice št. 8 proti primeri nagradi.

Vrtnarsko-sadljarska razstava v Pragi.

(Izvirno poročilo »Slovenca« iz Prage.)

Praga je v znamenju vrtnarsko-sadljarske razstave, ki je bila dne 19. septembra slavnostno otvorjena v pričujočnosti barona Pražaka in grofa Coudenhovea. V nedeljo, dne 23. septembra sem se ob drugi uri napotil na razstavišče. Ravno se je pomikal tja slavnostni sprevod skozi praške ulice. Lepo okinčani, alegorični vozovi so predstavljali vrtnarstvo in sadjerejstvo v vseh fazah. Prehitel sem sprevod in ob pol 3. sem vstopil v razstavo. Tu je vrelo že vse polno ljudi. In ni čuda, da se je zbralo danes na tem prostoru čez 27.000 ljudi, saj se je danes po dolgo-trajnem deževju prvič nebo nekoliko zvedrilo.

Vstopil sem v obrtno palačo. Vestibul je jako enostavno urejen. Ob stenah so razvrščene kavarnice, vinarne in slaščičarne, po načrtu arhitekta Novotnega in so umetniško okrašene. V ozadiju dvorane se kaže vezanje vencev in šopkov. Kraljevski paviljon v sredini dvorane je ves zakrit z bršljanom in živimi cvetkami. Vsa dvorana je urejena v zares jednotnem, okusnem in originalnem slogu.

V levem krilu obrtno palače je uvrščen vrtnarski oddelek, ki nam predstavlja zares čaroben vrt iz bajk »Tisoč in ene noči«. Že vstop v to divno pravljico spomladi je čisto nov in neznan; široko stopnišče in vzvišen podium je obrobjen z balustradami in okinčan s kipi, stebri in vazami. Takoj ko stopimo s terase v park, se nehote zateče oko k zanimivi fontani, izpeljani po načrtu arh. Turka. Tla dvorane so spremenjena v sočnate travnike, ki so obsajeni od vinogradske občine s 56.000 raznih okraševalnih rastlin in označeni z monogramom vinogradske občine K. V. Vse te rastline so urejene v prekrasno ornamentiko, po vzorcih slovanskih vezenj. Na levo in desno je vhod okinčan z orjaškimi palmami iz rastlinjakov kral. glav. mesta Prage. Celoten vtisk je še povečan s štirimi palmovimi festoni deželnih nasadov v »Kralovské Oboře« in z razkošnim naravnim nasadom, kjer cveto pisani cvetovi v skupinah in posamezno.

Romantične partije teh hitro pričaranih nasadov ponašajo se s krasnimi praproti, hvojevjem, palmami in visokimi travami; v ozadiju dere slap s skal v jezerce, ki meri 300 kvadratnih metrov, in od tam odteka voda v potoku, čez katerega peljejo trije mostiči. Voda tega potoka napaja razne skupine bršljana, praproti in mnogoličnih vodnih rastlin. Na obeh straneh končujejo to partijo skupine palm in hvojevja, menjajoč se z pisanim rastlinstvom novoholandskim. Ogromne skupine cvetočih astil in zunanji vrtnarjev, lične ute, različni edeži in dekorativni kipi, dopolnjujejo harmonično celotni vtis te povsem krasne slike. Razstavo tega oddelka zaključujejo vrtnarske arhitekture, plani, projekti, strokovna literatura in izložba »Zveze olupševalnih društev«. Ta oddelek je projektiral in izpeljal predsednik izvrševalnega odbora, g. Leopold Batek, in uredba je stala čez 2000 kron.

Sadjerejstvo in sadljarska obrt je uvrščena v desnem krilu obrtno palače. V obokih na obeh straneh razstavljajo okrajji in veleposestva najkrajše sadije v trgovski uredbi (omotanje, uvrščevanje itd.). V sredini krila stojijo tri vrste miz z najrazličnejšim sadjem. Tukaj razstavljajo zasebniki in zavodi. Nobena razstava niti v tujini se ni mogla do sedaj ponašati s tako eminentno prireditvijo, ki je izvršena po navodilih arhitekta Novotnega. Celoten vtisk je jako originalen in slikovit, povišan še z mahovimi okraski, piramidami in kroglicami iz drobnih zelenih listov. Namen tega oddelka je izviti češko sadjerejstvo iz podaništva nemških prekomernih trgovcev in početek vzbuja zares najlepše nade.

Posebno, mislim, moram omeniti plzenjsko okrajno kolekcijo sadja, ki ne služi samo razstavi, ampak celemu plzenjskemu okraju v čast. Cela kolekcija, razstavljena od okrajnega odbora, kaže, kako živo gibanje se je pričelo v sadjerejstvu odkar je začel okrajni vrtnar svoje delovanje, in ko bi se ne bilo nič več izvršilo, nego razstavljanje statistike sadnega drevja, bilo bi že veliko izvršenega. A statistika nas poučuje, v kakem stanju je danes sadjerejstvo na Plzenjskem in v kakem stanju bi prav za prav imelo biti. Sadnega drevja je danes v tem okraju 214.739, zamoglo pa bi ga biti 842.626; primanjkuje ga tedaj še 627.887. To število dokazuje, koliko je tukaj dela za okrajnega vrtnarja in okrajno drevesnico. Kolekcija sadja po 5 kg v koših zares preseneti, kajti vladalo je prepričanje, da na češkem zapadu sadje ne uspeva, medtem ko nas krasni sodčki, renete in kongresovke bolj pouče. Vidi se, da okraj tudi ne pozablja na vprašanje, kam s sadjem po trgatvi. Razstavljenih je 30 sodov po 100 kg v vzgledni trgovski prireditvi, tako, da mislim, da je s tem rešeno praktično prvo vprašanje trgovine s sadjem. V okraju so tudi vpeljani sadjerejski kurzi, o tem nas poučujejo konzerve sadja in sočivja, sušeno sočivje in mixed pickles, ki vabijo k okušanju ravno tako kot v sladkorju zakuhano sadje. Zares se lahko z veseljem konstatira, da stoji plzenjski okraj v ospredju sadjarstva in da služi za vzgled ostalim okrajem.

V paviljonu plinarne razstavlja libenjska firma Zaruba lične kaktuse in sucentente. V paviljonu Živnostenske banke predčujejo pomologični zavod v Troji svoj učni sistem in njegove uspehe in pred paviljonom Flore ima isti strokovni zavod svojo vzorno drevesnico.

Drevesnice so vzorno zastopane po vseh strokovnih firmah Češke; raztezajo se na prostoru pred obrtno palačo in poleg njih se nahajajo razstave rož, konifer, sočivja i. dr. Karakteristično za imenitnost razstave je, da prirede dunajski vrtnarji posebni vlak k tej razstavi. Ali bi ne bilo uместno, da se tudi naši vrtnarji in sadjerejci tukaj nekoliko pouče?

Koroške novice.

k **Katehetsko vprašanje** v Velikovcu še vedno ni rešeno, daši so šolske oblasti zato imele časa od mesca februarja naprej. Slovenca svetne oblasti nočejo, pameten Nemec pa kompitirati noče. Prihodnji ponedeljek se začne že šola. Tako skrbi svetna oblast za pouk.

k **Velikovški škandalčki**. V Velikovcu doživljamo vedno kaj novega. Železniško vprašanje je spravilo na dan naše gnile razmere pri občinski upravi in slabem gospodarstvu z občinskim premoženjem. Ravno tako zanimivo je pa tudi, kakšna gniloba vlada v družbinskem življenju. Nedavno jo je popihal davčni uradnik Pipan z mlado gospo okr. inženirja Bischofa, vobče spoštovanega uradnika, v široki svet. Komaj se je to presenečenje malo poleglo, že nas je iznenadil drugi enaki slučaj. Sodnijski uradnik, M. Piki, ki je bil že lansko zimo radi majhne defraudacije nenedoma prestavljen v Celovec, se je naveličal Velikovca, in se je odpeljal z bivšo vsenemško gostilničarico Smetnik (v njeni gostilni so se zbirali najbolj »Stammdeutsche«), ki je opustila gostilno in svoje imetje na licitaciji prodala, torej ima nekaj okroglih za vdovca Piki-na, ki je imel vedno prazno mošnjo. Zares vzorni uradniki! Nekateri okna pobijajo na »Narodni šoli«, drugi si pa na opisani način volijo družice. Seveda o teh škandalčkih nasprotni časopisi molčijo.

k **Razpisane so župnije**: Kremsbrücken (patronat veroučni zaklad) in Radiše (patronat proštnija Gospa sveta) obe do dne 2. nov., do dne 5. novembra pa Sattendorf (patronat veroučni zaklad) s sooskrbovanjem sv. Jožefa na Trati.

k **Letošnji župnijski izpiti** se vršijo v kn. škof. palači od dne 9. do 11. oktobra.

k **Provincijalne sinode** v Solnogradu se udeležujejo iz krške škofije: mil. knez in škof eksl. dr. Jožef Kahn, M. Egger, opat iz Tanzenberga, G. Bittner, stolni dekan in Ferd. Wappis stolni škofastik v Celovcu, Jan. Plešchutznig, kapt. prošt v Brežah, Gr. Einspieler, kapt. prošt v Tinjah, in P. Danner S. J., bogoslovski profesor v Celovcu. Sinoda se je začela dne 24. t. m. Posvetovanja se vrše o važnih cerkvenih zadevah solnograške nadškofije.

k **Umrl je med vožnjo na železnici** predvčerajšnjim 70letni kočar J. Paul. Pripeljal so ga v Pliberku na kolodvor, da bi ga v celovško bolnišnico oddali. Pa žal, starček ni več videl Celovca, ampak je že med vožnjo pri bližnji postaji umrl.

k **Obsojen je bil od celovškega porotnega sodišča**, cerkveny tat Jernej Plešchounig, rojen 1887 leta v St. Vidu v Junski dolini, na šest let težke ječe poostrene z mesečno enim postom. Kakor smo že svoječasno poročali, je imenovan 9. junija l. l. v družbi ukradel kelih v farni cerkvi v Krnskem gradu pri Gospej Sveti ter tudi puščico oropal in razbil. Po prestopu kazni ga bodo pa oddali v prisilno delavnico, da bo de potem mir pred tem tičkom.

k **Nova mestna župnija v Beljaku**. Župnija St. Peter na Peravi je povzdignena v mestno župnijo v Beljaku, z naslovom St. Peter (Sv. Križ.).

k **Kopališče** in vojaško plavalno šolo na Vrbskem jezeru bodo s 1. oktobrom zaprli.

k **Umrl je v Velikovcu** trgovec s knjigami g. Gustav Lagler.

k **Povožena** je bila v nedeljo popoldne od pekega avtomobila na velikovski cesti v Celovcu posestnica Marija Korošec. Poškodovana se je po padcu takoj vzravnila, pa se nato zopet zgrudila. Pasanti so jo pokrepčali. Kake vidne poškodbe ni trpela.

k **Otročje truplo** novorojenčka moškega spola so dobili 23. t. m. na produ Drave pri Jelovcah. Otrok je bil popolnoma nag, ter močno razvit. Kake poškodbe se niso na njem poznale. Sodi se, da je truplo že en teden ležalo v vodi. Sumniči se, da se je izvršil detomor ter vsled tega brezsrčno mater vztrajno iščejo.

k **Norec je pobegnil** pretečeni teden iz celovške norišnice. Bil je neki 45letni F. Steiner iz Zgornjega Koroškega. Ušel je v obleki, kakoršno nosijo v zavodu.

k **Očeta je imel zaprtega**, 86-letnega starčka, gostilničar D. Schölling v S. na Koroškem cele tri mesece v sobi. Sobna vrata so bila vedno zapahnjena in vrh tega še z verigami zatakajena, okna pa močno omrežena. Ko so starčka našli, je bil že zelo oslavljen. Ljubeznivega sina so naznanili sodišču.

k **Vsled poškodbe umrla**. Kakor smo svoječasno poročali, je bila neka Marija Geibl pri Špitalu na Zgornjem Koroškem od brzovlaka težko poškodovana. Imenovana je pretečeno nedeljo v bolnišnici umrla ter je bila tako rešena nadaljnih muk.

Književnost in umetnost.

* **Josip Volc**: »Kratke zgodbe svetega pisma stare in nove zaveze.« Za nižje razrede ljudskih šol. V Ljubljani. Založil kn. škof. ordinarijat ljubljanski. Natisnila »Katoliška tiskarna«, 1906. Cena vezani knjigi 50 vin. — Praykar je izšla pričujoča knjižica, ki so jo odobrili ordinarijati goriški, krški, lavatinski in ljubljanski in ki jo je pripustilo c. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk. — Te zgodbe se odlikujejo po lepem in umljivem jeziku in so ilustrirane z novimi podobami, ki jih je za te zgodbe narisal akad. slikar Anton Koželj.

* **Luther und Lutherthum in der ersten Entwicklung**. Quellenmässig dargestellt von P. Heinrich Denifle O. P. — V drugi izdaji, ki jo je pregledal in dopolnil P. Albert M. Weiss, je izšel sklepni del prve knjige (str. 423 do 909.). Ta znamenita knjiga pač ne potrebuje več priporočila. Ob sklepu so pridejani Lutherovi portreti.

* **»Na praznik«** je nazval gosp. Maksim Gaspari svojo sliko, ki jo je razstavil te dni v izloženem oknu L. Schwentnerjeve trgovine. Mi bi te slike, ki je povsem neznačajna in diletantski izvršena, niti ne omenjali, da nista priobčila ljubljanska dnevnika o njej ocene, ki je najmilejše izraženo: naravnost slepilo slikarju samemu, kakor tudi ljubljanskemu občinstvu. Tako smešno kadilo gotovo tudi slikarju samemu ni na korist, ker ga ne vzpodbuja k stremljenju po dovršenosti, temveč ga potrjuje le v domišljiji, da je dosegel dovolj, da je dosegel vse; med tem ko se njegova enostranska manira vedno bolj oddaljuje od umetnosti. Ocena, četudi prizanesljiva, naj bo vendar objektivna; opozarja naj slikarja na pogoške in pohvali le to, kar je hvale vrednega, saj tako ga vsaj vzpodbuja k marljivemu učenju; ako pa se ocenja slika, ki bi bila porabna kvečem kakemu kranjskemu čebelarju za označenje panja, ali skrinjarju za okrašenje njegovega izdelka, tako, kakor sta to storila ljubljanska dnevnika, potem slepimo in smešimo sami sebe. Kadar bo gosp. Gaspari razstavil kako sliko, ki bo vsaj nekoliko odgovarjala zahtevam risarstva in ne bo ustvarjal s čopičem svojih »figur«, kakor bi jih ustvarjal iz testa, tedaj mu bomo tudi mi zapeli primerno hvalo, za sedaj pa naj nam našo odkrito besedo oprost.

* **Kubelik v Zagrebu**. Kubelik po prihodnji mesec koncertiral v Zagrebu.

* **Zajčeva nova lirski opera »John Bull«** je dosegla v Zagrebu velik uspeh. Glasba je jako živa in mila. Dočim kritiki glasbo hvalijo, pa pravijo o libretu, da je za nič.

* **Nove orglje**. Podpisani naznanim, da sem pred nekaj časom na Križni Gori, fara Stari Trg pri Ložu, nove orglje, katere je postavila trdka »Bratje Mayer«, orglar v Feldkirchenu (Predarlško) natančno pregledal in poskusil. Na željo nekaterih tamošnjih faranov sledi dispozicija in kratka ocena: Dispozicija je sledeča:

1. Principal 8, 2. Gamba 8, 3. Burdon 8, 4. Salicional 8, 5. Dolce 8, 6. Traversflöte 4, 7. Octave 4, 8. Doublette 2¹/₂, 9. Subbass 16, 10. Flötenbass 16, (kombiniran subbass 16, 11. Cello 8. Zveza I. s predalom, oktavna zveza.

Imenovane orglje imajo vse lastnosti, katere morajo imeti dobre orglje. V teh orgljah se nahajajo prav nežni in prijetni spremeni, kakor n. pr. Salicional 8, Dolce 8, Traversflavica 4 je prav prijetna, glasi se po natorno. Gamba 8 je dostojno rezoča. So pa tudi močni izpremeni, kakor n. pr. Principal 8, Octave 4, Subbass 16, Cello 8.

Intonacija prava, precizno odgovarjanje, cena je zelo nizka, da se je čuditi; mehanika lepa, omara okusno izdelana. Le škoda, da nista dva manuala.

P. Angelik Hribar, O. M.

Izpred sodišča.

Napad na cesti. Dne 7. svečana okoli 9. ure zvečer je šla Marijana Hvastja v spremstvu njenega moža Andreja, tega bratov Naceta in Jožefa ter Tomaža Kosa iz Kleč v Savlje po mleko. Ko pridejo v vas, skočili so iz Jakopovega dvorišča oboroženi brata Anton in Franc Bobek ter Jožef Jakop. Anton Bobek je z motiko Kosa udaril po roki, Naceta Hvastja pa po hrbtu, da je padel. Ko so se napadeni tudi oborožili, jeli so metati obdolženci kamne, od katerih sta bila zakonska Hvastja zadeta. Sodišče je obsodilo Antona Bobeka na 10, brata Franca na 8 mesecev težke ječe, Jožef Jakob je bil pa oproščen.

Siloviti mož. Matevž Potočnik, črevljar v Predtgru, jako grdo ravna s svojo ženo in z otroci. Komaj da je zaradi pretenja žene prestopal šestmesečno ječo, že ji je začel z nova pretiti in pretepavati njo in otroke; celo svojemu osem mesecev staremu dojenčku ni prizanesel ter ga pretepel, ker je jokal. Žena ga je prosila, da naj odneha, a sedaj je njo začel po glavi tolči in jo pahniti v vrata. Da bi iz žene izsilil zadnje krajarje, ki jih ima naložene v hranilnici, grozil ji je, da mora njo in enega otroka ubiti, čeprav dvajset let sedi, ker se mu itak v zaporu bolje godi, kakor doma. Ko je bil po orožniku aretovan, se je proti orožniku surovo obnašal in ga z besedami žalil, pa tudi dejansko se ga je lotil s tem, da ga je v prsa sunil in ga skušal v roko ugrizniti. Za kazen je dobil eno leto težke ječe.

Ubegli prisiljenec. France Vončina iz Črne na Koroškem doma, tukajšnji prisiljenec, pobegnil je dne 6. avgusta t. l. popoldne v Kosi in od dela z svojo svojo opravo, potem pa bežal osem dni po vipavski okolici, kjer so ga čez osem dni orožniki prijeli. Obsojen je bil na pol leta težke ječe.

Darovi.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** so od 1. do 31. avgusta 1906 poslali prispevke in darila p. n. gg. in društva: Upravištvo »Slovenski Narod« 750 K 45 v; upravištvo »Slovenec« 146 K 46 v; upravištvo »Soča« 8 K 22 v. Podružnice: V Železnikih 52 K 20 v; ženska v Logatcu 200 K; v Naklem 31 K; v Li-

tiji 82 K; moška v Logatcu 72 K; moška v Celju 500 K; ženska v Celju 500 K; ženska v Kranju 124 K; moška v St. Jurju ob juž. žel. 150 K; moška v Krškem 56 K; ženska v Gorici 200 K; za Ljutomer in okolico 158 K 42 v; županstvo Dol pri Kamniku 10 K; posojilnica v Ljutomeru 10 K; trdka Adolf Jacobi na Dunaju od družbinah svaščičnih papirčkov 46 K 31 v. — Razni: Uršič in Lipej v Brežicah na Savi dobiček od »slovenskih znakov« 50 K; namestu kresa v Mengšu darovali: neimenovan 20 K; župnik Anton Korbič 1 K; župnik Ivan Teran 7 K; prof. Ivan Hutter 3 K; stud. phil. Josip Pintar ob priliki izleta kat. nar. dijaštva v Idrijo nabranih 28 K; »Sokol« v Šiški del čistega dobička vrtnes veselice 40 K; kanonik Josip Dobrovc v Velikovcu nabranih 28 K; župnik Anton Meško med izletniki v vinogradu dr. Ivana Geršak 14 K 60 v; Josip Tušak nabral v družbi ptujskih trgovskih pomočnikov pri sv. Antonu v Slov. Goricah 1 K 64 v; prof. A. Jurtela v Moskvi pri Ptuj 30 K; Anton Godec, učitelj v Lembachu pri Mariboru 3 K; dr. Tomišek, neoz. prizadete stranke vsled poravnave gostilniškega prepira 20 K; vesela družba v gostilni pri Poldetu na Cvibljah pri Trebnjem 6 K; V. Tajnšek, stud. med. čisti dobiček ljudske veselice v Velenju 150 K; za prodan nabiralnik 10 K; iz nabiralnikov 10 K 30 v, za »Veselovo knjižnico« 49 K; za narodni kolek 125 K 12 v. Za štiri družbene koledarje 8 K 20 v. — Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Poslani našemu upravištvo.

— **Za pogorelec v Desinu** so darovali: Skrajnar Matija, nadzornik c. kr. priv. južne železnice pri generalnemu vodstvu na Dunaju 10 K. — Župnija Dražgoše po gospodu župniku Boncelju 6 K. — Vč. g. dekan Franc Schweiger iz Leskovca 30 K. — Vč. g. Jakob Lovretič, duhovnik v Trbojah, 10 K. — Vč. g. duhovni svetnik M. Saje v Štangi 5 K. Vč. g. dr. Josip Marinko, profesor v Novem mestu, 10 K. — Župnija Adlešiči po vč. gospodu Janezu Šašelju 26 K. — Župnija Dragatuš po vč. g. Jožetu Novaku 30 K. — Župnija Radovica po vč. g. Matiju Novaku 10 K. — Visokor, g. državni in deželni poslanec Viljem Pfeifer 20 K. — Vč. g. Lavrencij Kristoflič, župnik v pokoju, 12 K. — Vč. g. Mihael Ževnik, mestni kaplan, 10 K. — Vč. g. Anton Kukulj, župnik, 10 K. — Vč. g. Anton Kržič, c. kr. profesor, 10 K. — Bog plačaj!

Književna poročila.

Za čč. gg. novomašnike.

Križanič, Razlaga novega velikega katekizma, 2 zv., vez., K 7.60. — **Ant. Mart. Sloveska** Pridige osnovane, K 3.—, — **Veternik**, Razlaga velikega katekizma ali krščanskega nauka. Za cerkev sestavljen po raznih virih, 4 zv., K 9.—, vez. K 12.20. — **Tomo Zupan**, Provedbi, I. zv., K 2.—, vez. K 3.20. — **Poč. Duhovski poslovnik**, II. popravljeni natis, K 4.—, vez. K 5.20. — **Bobelka**, Religionsunterricht für das erste Schuljahr, vez. K 2.—, — **Bobelka**, Religionsunterricht für das II. Schuljahr, vez. K 3.—, — **Bobelka**, Beiträge zum Religionsunterricht für das III. und IV. Schuljahr, vez. K 3.—, — **Wiedemayr**, Erklärung des vom österr. Gesamt-Episkopat approb. Kleinen Katechismus, broš. K 2.40, vez. K 3.20. — **Gürtler**, Vollständige Katechesen für das I. Schuljahr, vez. K 2.80. — **Bergamo's Ermahnungen im Beichtstuhle**, K 2.16. — **Chaignon**, Der Priester am Altare, oder die würdige Darbringung des hl. Messopfers, K 2.16, vez. K 3. — **Deharbe**, Examen ad usum clerici in gratiam praecipue sacerdotum sacra exercitia obeuntium, vez. K 3.—, **Pichler**, Katholische Volksschulkatechesen, I. in II. del, K 2.—, **Schuster-Holzhammer**, Handbuch zur biblischen Geschichte, I. zv. K 13.20, vez. K 16.20, II. zvezek tega dela izide še tekom prihodnje pomladi.

RAZNOTEROSTI.

Šašelj, Iv., Biserice iz belokranjskega narodnega zaklada. I. K 2.—, — **Kovačič**, Fr., Občna metafizika ali ontologija, K 3.—, vez. K 3.50. — **Anton Medved**, Poezije, K 3.50, vez. K 5.—, — **Mahnich**, Dvanajst večerov. Pogovori doktorja Junija z mladim prijateljem. K 1.40. — **Vesel**, Psalmi, K 2.—, — **Silvin Sardenko**, Roma. Poezije, K 2.—, vez. K 3.20. — **Val. Žun**, Osebná dohodnina. Četrto poglavje zakona z dne 25. okt. 1906. o neposrednih osebnih davkih s pojasnili, zadevnimi odločbami in raznimi vzorci. K 1.20.

ANTIUVARIJAT.

Duhovni Pastir, I. 1892/94 in 1901/03, K 3.—, **Kosec**, Katoliško zakonsko pravo z ozirom na državne avstrijske pravice, K 1.—, — **Neuschl-Hiersche**, Jezusovo trpljenje in sedanjost, K 1.—, — **Katholische Missionen**, Monatsschrift, leto 1904, K 1.50. — **Za čč. gg. bogoslovce**, **Aichner**, Compendium juris ecclesiastici ad usum clerici, vez. K 5.—, — **Carnely**, Historiae et criticae Introductionis in U. T. libros sacros Compendium, K 3.—, — **Alphonsus M. de Ligorio**, Homo Apostolicus instructus in sua vacatione, vez. K 3.—, — **Klofutar**, Commentarius in Evangelia S. Marci et S. Lucae, K 2.—, — **Schoupe**, Cursus scripturae sacrae, seminariorum usui accomodatus, 2 zvezka, K 3.50. — **Ninzatti**, Theologia Moralis episcopi et eccl. doctoris S. Alphonsi M. de Ligorio, 2 zv., K 3.—, — **Niglutsch**, Brevis explicatio psalmodum selectorum, K 1.20. — **Loch**, Biblia sacra vulgatae editionis etc., 4 deli v 2 zv., vez. K 2.50. — **Müller**, Theologia moralis, Tom. I./II., vez. K 4.—, Isto Tom. III., broš., K 2.80. — **Doeller**, Compendium Hermeneuticae biblicae, vez., K —.50. — **Zupančič**, Duhovno pastirstvo, vez., K 4.75.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

949 43 se dobé le pri
SINGER K_o.
akc. družba za šivalne stroje
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom „izvirni SINGERjevi“. Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki „izvirni SINGERjevi stroji“ k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kakšnega poročstva, niti doposlati posamnih delov.

Lepi lokali

pripravni za vsako trgovino ali za pisarne dajo se takoj v najem, ravno tako tudi hlev za dva konja. Naslov izve se pri upravnistvu „Slovenca“.

Dobi se
havelok zastonj

ako se kupi za gl^d **18**

sledenih 6 predmetov:
za gospode 1 površnik ali zimsko suknjo, gorko podloženo 1 sukneno obleko, eleg. izgot., 1 posebne suknene hlače, karirane ali progaste, 1 modern telovnik, najn. kroja, 1 klobuk, 1 čepico

Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg 5.

Knjigarna
Kleinmayr & Bamberg
Ljubljana, Kongresni trg št. 2
priporoča svojo **popolno zalogo** vseh

na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, posebno na c. kr. I. in II. državni gimnaziji, c. kr. višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljskišči tukaj, zasebnih kakor tudi ljudskih in meščanskih šolah uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, v mehkih in trpežnih šolskih vezavah, po najnižjih cenah.

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajo zastonj.

Ljubljanski šolski koledar 2 vinarja.

Lepa stanovanja

v novih hišah na Selu

tik glavne ceste z 1, 2 ali 3 sobami, kuhinjo in drugimi pripadki se takoj oddajo po zelo nizki ceni.

Več se poižve v Ljubljani, Ambržev trg 7, pritl.

V Sostrem poleg šole in farne cerkve je

hiša

z nekoliko zemljiščem iz proste roke na prodaj. — Več se zvé pri lastniku Francu Perčiču ali pa pri Francu Lipahu v Dobrunji.

„Andropogon“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zg. Poljskava.)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zagajeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. VASO PETRIČIČU.

V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trnkoczy in Anton Kane v Ljubljani, M. Rant v Kranju, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

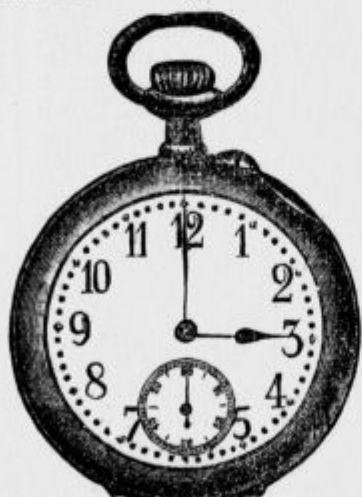
Lepa birmanska darila : FRANC ČUDEN urar in trgovec v Ljubljani.

Priporočam p. n. občinstvu svojo že obče znano, čez 20 let obstoječo trgovino in največjo in najbogatejšo zalogo. Velika izbira finih briljantov, zlatih, srebrnih in niklastih ur in veržic. Srebrna in kina namizna oprava in najnovejši okraski itd. — Posebno lepa in velika izbira za gg. žene in neveste po jako nizkih cenah.

Srebrne ure po fl. 3, toda zanje ne jamčim, ker si hočem ohraniti le dobro ime.

St. 287. Srebrna cil.-rem., s 6 kamni fl. 5:50.

St. 271. Srebrna cil.-rem., z 10 kamni fl. 8:50.

St. 264. Srebr. cil.-rem. z 10 kamni in dvojnimi pokrovom fl. 12:—.

St. 298. Srebrna cil.-rem., s 6 kamni fl. 4:20.

St. 415. Zlati dubl.-uhani fl. 1:—, Zlati 14 kar. fl. 2:50.

St. 416. Zlati dubl.-uhani fl. —90, večji fl. 1:20, Zlati 14 kar. fl. 2:50, večji 2:80.

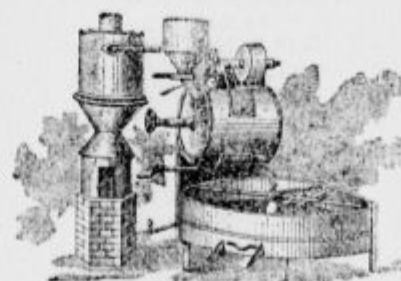
Na zahtevo lepi novi veliki ceniki tudi po pošti brezplačno.

Karel Planinšek

prva ljubljanska veležgalnica za kavo z elektriškim obratom ter specialna trgovina za kavo in čaj v Ljubljani

samo na Dunajski cesti, nasproti kavarne „Evropa“ (postajališče cestne železnice)

priporoča vsak dan na stroj sveže žgano kavo; najfinejše vrste in preizkušene zmesi po najnižjih cenah. Po pošti razpošiljam vsak dan.

Dr. Ivan Oražen

naznanja, da se zdravi v njegovem ortopedičnem zavodu na Turjaškem trgu št. 4:

: : raznovrstno skruvljenje : :
hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd.

Vse se izvršuje pod osebnim nadzorstvom dr. Oražna, ki daje pojasnila od 9. do 10. ure dopoldne in od 2. do 3. ure popoldne v Wolfovih ulicah 12, I. nadstr.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

priporočata

svojo bogato zalogo

šivalnih strojev
voznih koles

2675 52-37

in

pisalnih

strojev.

Pouk v šivanju in v vezenju na stroje brezplačen.

Ena steklenica

3 kg vsebine 2371 17

malinovega sirupa

lekarnja Piccolija v Ljubljani,

nedosežne kakovosti,

se pošilja všteti poštino in zavijanje po poštne povzetju za K 5:30 v prvem pasu, sicer K 5:60.

V Ljubljani stane ena steklenica s 3 kg K 4:—; pasteurisirana steklenica (ca. 1 kg) K 1:50. Razpošilja se tudi v sodčkih po 20, 30, 40 in več kg.

HLODE

kupuje

po najugodnejših cenah proti gotovini parna žaga Deghenghi v Ljubljani,

in sicer: 2001 9

hrastove, debele od 30 cm naprej, kub. čevlj K 1:20

smrekove „ „ „ „ „ „ „ „ —64

jelkove „ „ „ „ „ „ „ „ —57

bukove „ „ „ „ „ „ „ „ —56

borove „ „ „ „ „ „ „ „ —58

frize hrastove, kvadratni meter „ „ „ „ 2:20

Hlude pod mero, ali škart, eno tretjino manj.

Staro železo,

baker, cink in medenino

kupuje po najvišjih cenah

Franc Stupica

trgovina z železnino

na Marije Terezije cesti

v Ljubljani. 863 19

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Pedružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vsu vrste rent, sastavnih pisem, prioritet, ko munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaje k vsakemu šrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in ekskomptuje

izsrebane vrednostne papirje in vnovcuje

vnapre kupone.

Vinkuluje in davinkuluje vsake ženišinske kavolje.

Rekogni in takšno rekn. 200

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predjume na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal

izgubi.

Borova saradila. 200

Pedružnica v SPLJETU.

Donarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vlohe knjižice prot ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od dne vloge do dne vzlga.

Promet s čeki in nakaznicami.